

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

1857

eБИЛТЕН

Иновације

IV
квартал

20
20.

октобар–децембар 2020.

КАДА БИРАШ
ЧУВАРКУЋУ,
БИРАШ

Знање и снају.
ЧУВАШ СРБИЈУ

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

www.stvaranousrbiji.rs

УВОДНИК

Електронски билтен Службе за иновације Привредне коморе Србије представља анализу актуелности и трендова у области истраживања и развоја, као и иновација у домаћој привреди. Кроз ПКС е-билтене информишемо чланице коморског система, представнике пословне заједнице и стручне јавности о свим важним темама, индикаторима у области иновација, активностима и услугама Привредне коморе Србије, који су подршка иновативним активностима домаће привреде. Циљ је да се подржи креирање амбијента за подстицаје иновацијама и покретање иницијатива којима се унапређује пословни амбијент за истраживање и развој.

Очекујемо да ПКС е-билтен Службе за иновације допринесе бољој видљивости свих активности и информација, као и подршке привреди са циљем да утиче на јачање поверења у амбијент за истраживачко и иновативно пословање. Информације, вести и анализе у овом ПКС е-билтену припремљене су у оквиру заједничких активности коморског система, привреде и надлежних институција. У анализама се користе званични подаци домаћих и страних институција, као и резултати истраживања које спроводи ПКС.

Сви претходно објављени е-билтени осталих организационих јединица ПКС доступни су на сајту [Привредне коморе Србије](#).

Служба за иновације ПКС ангажована је у процесу развоја, промоције и унапређења институционалног оквира за иновативни екосистем у Србији. Такође, пружа информације о доступним изворима финансирања, семинарима, радионицама на тему иновација и правима интелектуалне својине. Активно сарађује са надлежним државним институцијама (Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Кабинет министра без портфеља задуженог за иновације и технолошки развој, Фонд за иновациону делатност, Завод за интелектуалну својину и друге).

У оквиру Службе за иновације основан је Савет за сарадњу науке и привреде, као стручно консултативно тело Управног одбора ПКС. Чланови Савета су представници пословног сектора, универзитета, научно-истраживачких организација, министарстава, институција које финансирају иновациону делатност и привредних друштава за инфраструктурну подршку, који су препознати по свом ангажовању и посвећености креирању иновативног екосистема, који стимулише настанак и развој високотехнолошких и брзорастућих компанија на националном, регионалном и локалном нивоу у Србији. Креирана је и платформа Савета за сарадњу науке и привреде ([www.nip.rs](#)) која промовише сарадњу и остварене резултате свих актера у области иновација и на којој се могу пронаћи све релевантне информације.

Од 2020. године у оквиру Службе за иновације основан је Клуб отворених иновација са циљем да подстиче сарадњу великих и средњих привредних друштава са домаћим стартапима и малим привредним друштвима, и подржи развој домаћег тржишта и развој нових решења. Као партнер у организацији такмичења „Најбоља технолошка иновација“ Служба је активна на упознавању чланица са новим приступима и технологијама у пословању и подизању свести о значају привреде базиране на знању и иновацијама.

др Јелена Васић,
уредник

Бојана Крстић,
руководилац

Импресум: ебилтен Привредне коморе Србије; Издавач: Привредна комора Србије, Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације, Ресавска 13-15, 11000 Београд, тел. (011) 3300-923, web: <http://www.pks.rs>, e-mail: analitika@pks.rs, eBilten@pks.rs.

Уредник: Јелена Васић; Извршни уредник: Маја Вуковић; Редакција: Оливера Коминац, Никола Ранковић, Дијана Монтиљо Михајловић, Наташа Кеџман, Александар Матић, Бојан Станић, Бојана Крстић, Никола Комшић, организационе јединице Привредне коморе Србије: Центар за правне и економске иницијативе и политике, Центар за ЕУ интеграције, Центар за Коморски инвестициони форум Западног Балкана, Центар за животну средину, техничке прописе, квалитет и друштвену одговорност, Центар за организацију сајмова, манифестација и догађаја, Центар за едукацију, дуално образовање и образовне политике, Центар за дигиталну трансформацију, Служба за ТИР и АТА, Регионалне привредне коморе и Привредна комора Београда; Лектура и коректура: Служба за односе са јавношћу ПКС; Дизајн: Марија Младеновић; Компјутерска обрада: Радослав Гајевић; Маркетинг: marketing@pks.rs; Контакт центар: bis@pks.rs.

Напомена: Анализе у билтенима ПКС су ауторског карактера и не одражавају нужно став Привредне коморе Србије.

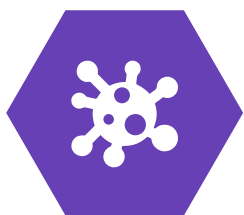
© 2020. Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације

Сва права су задржана. Ниједан део ове публикације не може бити репродукован нити смештен у систем за претраживање или трансмитован у било ком облику, електронски, механички, фотокопирањем, снимањем или на други начин, без претходне писмене дозволе издавача.

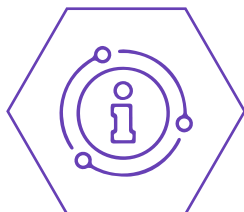

У овом броју

COVID-19: Информације за привреду	5
Активности Службе за иновације	7
Седнице, конференције, сајмови, пословни сусрети, презентације, семинари Вести	
Регио инфо	17
Показатељи у области иновација	19
Показатељи успеха у међународној сарадњи – <i>Хоризонт 2020</i> Иновације из Србије у борби против пандемије заразне болести COVID-19 Кључни подаци о правима интелектуалне својине	
Привредна активност – макроекономски осврт	27
Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе	30
Прописи објављени у претходном периоду Преглед накнада и такси у области заштите животне средине	
У фокусу	33
Подршка привреди	36
Извори финансирања и подстицаји за иновативне привредне субјекте и физичка лица Подршка дигитализацији пословања АТА карнет – ваш пасош за робу – штеди време и новац Осигурајте успешно пословање широм света Сајмови Најбржи пут до инопартнера – ЕЕН мрежа СЕ знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа Едукација Дуално образовање	
Методолошке напомене	55
Служба за иновације	57
Контакт	58

COVID-19: Информације за привреду

ПКС Инфо сервис за привреду

Привредна комора Србије покренула је Инфо сервис с циљем информисања привреде о свим кључним питањима у вези са пословањем у земљи и иностранству, званичним препорукама и мерама. Сви представници привреде који имају проблем или питање у вези са транспортом, обезбеђењем сировина, снабдевањем, извозом и увозом, учешћем на сајмовима и другим областима пословања могу се обратити Инфо сервису ПКС ради добијања најактуелнијих информација. Коморски систем је у сталном контакту са представницима Владе Србије, ресорним министарствима, надлежним институцијама, као и међународним пословним асоцијацијама и организацијама, те су све редовне активности усклађене како би се обезбедила подршка привреди у превазилажењу проблема у пословању.

Детаљне информације можете преузети на: pks.rs/strana/covid-19-info-servis-za-privredu, а одговоре на најчешћа питања пронаћи ћете [овде](#).

За додатне информације контактирајте са **ПКС Инфо сервисом за привреду** на број телефона **0800 808 809** или на имејл: covid19@pks.rs.

Активности Коморског инвестиционог форума

Најновији извештаји и информације Коморског инвестиционог форума Западног Балкана (КИФ) доступни су на следећим веб-страницама:

[Стање на граничним прелазима](#)

[Новости за транспорт](#)

[Објаве међународних институција](#)

[Сигнал – информације о правним актима Европске уније](#)

За додатне информације контактирајте са **Центром за Коморски инвестициони форум Западног Балкана ПКС** на број телефона **011 / 41 49 479** или на имејлове: kif@pks.rs и office@wb6cif.eu.

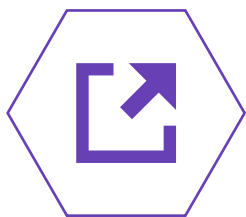

Савети за руководство компанија у погледу одговора на кризну ситуацију IFC

Пандемија вируса COVID-19 пре свега јесте здравствена криза. Она такође има и све већи утицај на глобалну економију, са краткорочним и дугорочним импликацијама по сваки привредни субјект. IFC је израдио низ докумената из области животне средине, друштва и корпоративног управљања (ESG) на тему реаговања у руковођењу последицама COVID-19 кризе. Савете за руководство компанија као одговори на кризну ситуацију можете преузети [ОВДЕ](#).

Остали документи су доступни [ОВДЕ](#).

Важни линкови

[Одлуке Владе Републике Србије](#)

[Информације Народне банке Србије](#)

[Министарство привреде](#)

[Министарство финансија](#)

[Фонд за развој](#)

Активности Службе за иновације

Седнице, конференције, сајмови, пословни сусрети, презентације, семинари

Клуб отворених иновација – Могућности укључивања великих и средњих компанија у стартап екосистем Србије

Друга радионица Клуба отворених иновација *Могућности укључивања великих и средњих компанија у стартап екосистем Србије* одржана је 27. октобра 2020. године. Радионица је намењена великим и средњим компанијама ради добијања одговора: како да буду део стартап екосистема, који су начини да се укључе у стартап екосистеме, које су предности и мане стратешких партнерстава са староповима, акцелераторима, инкубаторима, фондовима, директним инвестицијама. Присутни су имали прилику да чују најбоља искуства великих компанија широм света и каква су очекивања стартапа у потенцијалном партнерству. *South Central Ventures (SCV)*, инвестициони фонд који располаже буџетом од 40 милиона евра, намењен фирмама у развој фази развоја, организовао је предавање. С канцеларијама у Београду, Загребу и Скопљу, *South Central Ventures* кроз *Enterprise Innovation Fund (ENIF)* фокусиран је на технолошке компаније на Балкану.

Corporate Innovation Conference 2020 – Designing Innovation и Championing Innovation

Представници Службе за иновације ПКС присуствовали су другом догађају у оквиру *Corporate innovation conference 2020*, који се одржао онлајн у среду, 28. октобра 2020. године, а коју је организовао *ICT HUB* из Београда. У оквиру конференције одржани су панели о дизајнирању иновација. Бројни стручњаци из области иновација одржали су презентације и пренели своја искуства о: припреми, организацији и имплементацији планираног у оквиру иновација. На посебној панел-дискусији о иновационим методологијама (*Lean or Agile*) говорили су представници *Design Thinkers Academy Adriatic*, *ICT HUB* и *Growit*. Посебну сесију је одржао и представник *Coca Cola CEE*, о начину организовања тимова у вези с развојем иновативних производа.

Трећи догађај у оквиру *Corporate innovation conference 2020* одржан је онлајн у среду, 25. новембра 2020. године (у организацији *ICT HUB* из Београда). На овој конференцији разматрани су модели за подстицање развоја иновација унутар компанија, шта је све потребно да би појединац у компанији постао интрапредузетник, како подстаћи иновације у несигурним пословним временима. Предавања су одржали представници из: *Strategyzer*, *Swisscom Kickbox*, *Innov8rs* и *GenerationS*. Посебан панел је одржан на тему како искористити иновацију за обезбеђивање раста на дуже стазе, а на којем су учествовали представници из: *Digital IQ d.o.o. & Agilcon Croatia*, *CEMEA at Visa*, *Mercator-S* и *Assert International*.

Инфо дан о МСП инструменту из програма *Хоризонт 2020*

Представници Службе за иновације ПКС присуствовали су у понедељак, 2. новембра 2020. године, инфо дану о МСП инструменту из програма *Хоризонт 2020*, на којем се говорило о специфичностима и практичним саветима за коришћење МСП (SME) инструмента из програма *Хоризонт 2020*. Инфо дан су организовали Привредна комора Србије и Европска мрежа предузетништва, у сарадњи с пројектом Министарства за европске интеграције *Подршка учествовању у ЕУ програмима*, а који финансира Европска унија. Основни циљ инфо дана је да предавачи пренесу искуства других предузећа из Србије са циљем боље припреме за позиве у оквиру новог програма *Хоризонт Европа*. Тренинг је намењен: предузетницима, малим и средњим предузећима и осталим представницима индустрије.

Делегација економског одбора Монака у посети НТП Београд

Представници Економског одбора Монака, у оквиру државно-привредне посете Кнежевине Монака Републици Србији, посетили су, 8. октобра 2020. године, с представницима Привредне коморе Србије Научно-технолошки парк Београд. Гостима су представљени развојни пут и програми НТП Београд у оквиру којих се развија више од 70 стартапова и технолошко-развојних компанија, уз фокус на услуге подршке које добијају од Научно-технолошког парка Београд. Представљене су и компаније чланице Научно-технолошког парка Београд *LeanPay*, *NewCo* и *TeleGo*. Делегацију је предводио извршни директор ове организације, која сарађује с Владом Монака, помажући локалним и страним компанијама у развоју и интернационализацији пословања. Током посете презентовали су своју делатност, као и посебан програм за дигитализацију, истичући интересовање за повезивање заједнице НТП Београд с привредом Кнежевине Монака.

Посета Делегације националног колеџа Израела

Представници Службе за иновације присуствовали су састанку са члановима делегације израелског Националног колеџа за одбрану који је одржан 4. новембра. Гости су информисани о привреди Србије, инвестицијама и инвестиционом потенцијалима, иновацијама, билатералној сарадњи Србије и Израела. Делегација из Израела заинтересована је за сарадњу на пројектима из програма Хоризонт 2020. Сарадња на економском плану и заједничким инвестицијама додатно ће оснажити везе Израела и Србије и омогућити Србији драгоцену искуства Израела, као једне од најиновативнијих економија и водеће стартап и технолошке државе.

Финале такмичења за Најбољу технолошку иновацију за студентске и средњошколске тимове

Представник Службе за иновације учествовао је као члан жирија у финалу такмичења Најбоља технолошка иновација за студентске и средњошколске тимове, које је одржано 17. новембра 2020. године. Због пандемије вируса COVID-19 финале је одржано онлајн. Међу осталим члановима жирија били су представници: Министарства просвете науке и технолошког развоја, Института за примену нуклеарне енергије, Сталне конференције градова, Радио телевизије Војводине и Научно-технолошког парка Чачак. Тимови су се представили троминутним презентацијама о техничким и пословним аспектима инвенција, а жири је, након сваке од презентација, постављао питања и оцењивао добијене одговоре. У другом делу финала представници су имали по минут времена да усмено презентују идеје, у оквиру посебно креираног времена за усмену презентацију тзв. *Златни минут*, што је била прилика за добијање додатних бодова. Након збрајања бодова, редослед међу средњошколским тимовима био је:

1. место – тим *Вах*, са иновацијом *Виртуелна аналитичка хемија*, Гимназија „9. мај”, Ниш (600 бодова);
2. место – тим *Водочистачи*, са иновацијом *Уређаји, инсталације и технолошка решења за бољи квалитет воде*, Гимназија „Вук Караџић”, Лозница (430 бодова);
3. место – тим *Стат*, са инвенцијом *Паркинг сервис*, Техничка школа, Ужице (420 бодова);
4. место – тим *ЕТШпут*, са инвенцијом *Не заборави ме!*, ЕТШ „Никола Тесла”, Панчево (350 бодова);
5. место – тим *Нова технологија*, са инвенцијом *Развојни систем за мехатронику*, Средња техничка школа, Сомбор (200 бодова);
6. место – тим *Еко Бозони*, са инвенцијом *Уређаји, инсталације и технолошка решења за климатизацију и здравију радну и животну средину*, Гимназија „Вук Караџић”, Лозница (100 бодова).

Резултат финала за студентске тимове је:

1. место – тим *Антикорозиви*, са инвенцијом *Производња еколошки прихватљивих антикорозионих средстава за добијање индустријских премаза*, Технолошко-металуршки факултет (270 бодова);
2. место – тим *Грин клауд*, са инвенцијом *Хардверско-софтверска платформа за модуларну аутоматизацију у пољопривреди*, Електротехнички факултет, Универзитет у Београду (230 бодова);
3. место – тим *Лидери*, са инвенцијом *Спот фит*, Факултет за пројектни и иновациони менаџмент, Универзитет „Едуконс” (100 бодова).

EIT CLIMATE-KIC Србија ХАБ онлајн догађај – Иновације као решење за велике друштвене изазове
Чланови Службе за иновације учествовали су у панелу у оквиру догађаја *EIT Climate-KIC Србија хаба*. *Иновације као решење за велике друштвене изазове* одржан је онлајн 3. децембра 2020. На панелу су учествовали представници: Фонда за иновациону делатност, *Startit* и *Клима101*. На панелу су разматране теме: значај иновација за решавање проблема од друштвеног значаја; тренутно стање стартап сцене у области заштитне животне средине, циркуларне економије и медицине, као и тема о броју *spinoff* компанија насталих на Универзитетима у Србији. Размењена су искуства о условима који су неопходни да би се остварила сарадња између: иноватора, стартапа, академске заједнице и привреде. Поред тога, учесници панела представили су примере стартапова, компанија које су дале допринос у борби против COVID-19. На крају, представљене су активности које спроводи Привредна комора Србије за подстицање развоја иновационог екосистема, програми које спроводи *Startit* и програми Фонда за иновациону делатност.

Повезивање српских стартапова са кинеским иновационим екосистемом и иновационог такмичења SERBIA TO CHINA – STARTUP & SCALE IN CHINA: A OPERATIONAL GUIDE

Привредна комора Србије и *Nihub*, кинески акцелератор и иновациони центар за стартапове из иностранства успешно су организовали вебинар: *Повезивање српских стартапова са кинеским иновационим екосистемом*, одржан у уторак, 15. децембра 2020. године, преко Zoom платформе. Идеја за организацију вебинара потекла је након учешћа Србије као почасног госта на Пуђијанг форуму иновација: *Глобална сарадња и управљање науком и технолошким развојем* у Шангају (НР Кина), октобра 2020. године, које је изазвало велико интересовање кинеске пословне заједнице за сарадњу са српским компанијама на иновацијама. То је био први вебинар намењен српским стартаповима ради боље припреме за предстојеће такмичење *Serbia to China*, које је најављено за 28. јануар 2021. године. У уводном излагању представник Привредне коморе Србије представио је улогу ПКС као званичног представника пословне заједнице у Србији и активности у вези са унапређењем пословног окружења, као и активности Савета за сарадњу науке и привреде, Клуба отворених иновација и активности организације такмичења Најбоља технолошка иновација, а које су усмерене ка унапређењу иновационог екосистема. У другом делу вебинара представник *Nihub*-а одржао је презентацију о кинеском тржишту, важећим правилима, условима пословања, изворима финансирања, као и условима учешћа на самом такмичењу. Због тренутне ситуације такмичење у форми ROADSHOW-а ће се одржати онлајн и такмичари ће имати прилику да представе своје иновације потенцијалним инвеститорима, државним институцијама и инвестиционом одбору *Nihub*-а. Биће изабрана три победника који ће као награду добити бесплатну регистрацију компаније, једну годину коришћења пословног простора у оквиру *Nihub*-а и бесплатно финансијско саветовање, као и плаћено путовање у Хангжоу. Пријава за такмичење је отворено од 16. децембра до 18. јануара 2021. године. Партнери у организацији овог такмичења су и: Научно-технолошки парк Београд, Научно-технолошки парк Ниш, Пословни инкубатор Нови Сад, *NiCat* кластер из Ниша и *ICT Venture Hub* из Београда.

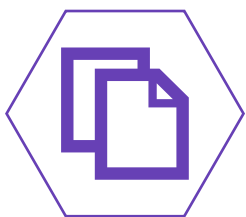
Привредна комора Србије и *Nihub*, кинески акцелератор и иновациони центар за стартапове из иностранства, успешно су организовали други вебинар: *Startup & Scale in China: An operational guide* у оквиру иновационог такмичења *Serbia to China*, у понедељак, 28. децембра 2020. године, преко Zoom платформе. Вебинар је намењен српским предузетницима и стартаповима, а у циљу представљања кинеског тржишта, регулативе, услова пословања, као и могућности финансирања пројеката. Презентовани су правни услови за регистровање предузећа у Кини и остали прописи који су важни за пословање у Кини, као и начин пословања у Кини.

Попуњавање упитника о истраживачко-развојним активностима привредних друштава

Привредна комора Србије у сарадњи са Кабинетом председника Владе у октобру 2020. године реализовала је истраживање пословних активности компанија ради координације активности промоције и праћења мера подршке развоју иновативне привреде. Привредна друштва могу да добију све неопходне информације о могућностима које имају за коришћење подстицајних мера и олакшица државе у брошури [Водич кроз мере подршке развоју иновативне привреде](#). У брошури су наведене подстицајне мере за: олакшавање почетка пословања, олакшавање запошљавања, истраживање, развој и креирање интелектуалне својине, иновациону инфраструктуру, остале мере за лакше дигитално пословање.

За све додатне информације о пословању у земљи и иностранству, контактирајте са потенцијалним пословним партнерима, учешћу на конференцијама и сајмовима, учешћу у активностима ПКС контактирајте са **Службом за иновације ПКС** на број телефона **011 / 41 49 622** или на имејл: inovacije@pks.rs.

Вести

Званично отпочео Colosseum Bootcamp 2020 – седам Sports Tech тимова представило иновативна решења за будућност спортске индустрије

Sports-tech стартапови из Србије, који ће током програма овогодишњег Colosseum Bootcamp добити подршку за убрзан развој својих иновативних решења, одржали су иницијални састанак с представницима највеће sports-tech организације из Израела, с партнерима из Colosseum Sport-а. Седам полазника овогодишњег Bootcamp-а развијају решења у области gaming-а, fan engagement-а, дигитализације и развоја спортских платформи, као и athlete development / fitness. Тимови су на уводном састанку презентовали своја решења и бизнис моделе, добили повратне информације и с представницима Colosseum Sport-а и Научно-технолошког парка Београд, мапирали су потребе у складу с циљевима тромесечног и шестомесечног развоја.

У наставку програма сваки од њих добијаће конкретну експертску подршку у складу с фазом развоја, циљевима и потребама која се, између осталог, односи на: развој специфичних потреба бизниса (маркетинг, продаја, ИП, финансије, развој тима), умрежавање са инвеститорима и изградњу заједнице, припрему за представљање пред инвестиционим фондовима, повећање видљивости пред циљном групом и остало.

Овогодишњи Colosseum Bootcamp окупио је изванредне тимове, који су озбиљно посвећени развоју свог бизниса и унапређењу индустрије спортских технологија. Пријаве су и даље отворене, тако да се сви тимови који су у раним фазама развоја могу придружити и убрзати развој свог sports-tech решења. Апликације можете преузети [ОВДЕ](#). Colosseum Bootcamp део је Colosseum Sports Tech Serbia програма који Научно-технолошки парк Београд реализује у сарадњи са израелским партнером Colosseum Sport. Реч је о првом програму подршке тимовима и стартаповима у Србији који развијају иновативна решења у области спорта. Због ситуације са COVID-19, све радионице и директне консултације ове године спроводиће се онлајн. Више о програму на colosseum-serbia.rs.

Компанија БРОСЕ улаже 180 милиона евра у Србију

Компанија Бросе је започела изградњу фабрике ауто-мото делова у Панчеву и планира запошљавање 1.100 радника, уз улагања у Србији од најмање 180 милиона евра до краја 2026. године. Србија подржава подстицање оваквих врста инвестиција и долазак компанија које улажу на домаће тржиште, и које су препознале потенцијал капацитета и квалитета стручног кадра. Компанија планира да оснује и центар за истраживање и развој. Представници компаније су успоставили сарадњу са универзитетима у Србији, пре свега са Електротехничким и Машинским факултетом, што је од суштинске важности за ефикасније повезивање компанија са образовним системом и студентима што је пример добре праксе. Планирано је да 460 запослених буде с високом стручном спремом, односно око 40% укупног броја радника. Фирма ће, осим производних погона, имати и одељење које ће се бавити развојем, а биће неопходни квалификовани кадрови који се баве производњом хардвера и софтвера. Прва фаза градње фабрике ће бити завршена на пролеће 2021. године, а производња ће отпочети крајем 2021. године.

Сајам женског иновационог предузетништва

Удружење грађана „Локална самоорганизација“ у партнерству с Градском општином Савски венац организовала је Сајам женског иновационог предузетништва 17. и 18. октобра 2020. године. Овај сајам је организован под покровитељством Владе Републике Србије и Кабинета министра за иновације и технолошки развој. Манифестација је посвећена подршци и промоцији економског раста и напретка жена, власница предузећа у Србији. Сајам је прилика да се промовишу иновације, као и новине у 3D, адитивне технологије, 3D штампе и скенирања. Више информација о догађају можете пронаћи [овде](#).

Такмичење из роботике ABB ROBO CHALLENGE у Београду

Будући инжењери имају могућност да се придруже пројекту *Brand New Engineers – Од интеграла до инжењера*, који организује Удружење студената електротехнике Европе – Локални комитет Београд (*EESTEC LC Belgrade*). Идеја пројекта *Brand New Engineers* јесте упознавање студената са актуелним достигнућима и дешавањима у свету инжењерства и приближавање, кроз реалне задатке, данашњих потреба компанија. Онлајн конференција је одржана 12. и 13. новембра. Одржана су предавања о актуелним темама из области: информационих технологија, аутоматике, енергетике, телекомуникација, електронике и многих других. Предавања су одржали професори Електротехничког факултета и представници компанија – спонзора пројекта. *ABB Robo Challenge* – такмичење из роботике састоји из два кола. Такмичење, које је у форми хакатона, одвијало се екипама од три до четири члана, са могућношћу индивидуалних пријава. Прво коло одржано је 14. и 15. новембра, а подразумевало је рад на рачунару у виду оптимизације унапред припремљених образаца за управљање роботом. Професори Електротехничког факултета су кроз кратку обуку увели учеснике у само окружење и рад у њему. Затим, две до три екипе, чија су решења дала најбоље резултате, имали су прилику да своје решење имплементирају на правом индустријском роботу. Више информација на: www.brandnewengineers.rs.

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије

Обележавање 100 година Завода за интелектуалну својину

17. новембра 2020. године, Завод за интелектуалну својину обележио је 100 година постојања и рада одржавањем онлајн конференције. На онлајн конференцији обратили су се високи представници Владе Републике Србије, као и најзначајнијих институција из области интелектуалне својине света и Европе, али и домаћи стручњаци из различитих области који су учествовали у панел дискусији. Сви заинтересовани имали су прилику да се упознају са историјом интелектуалне својине у Србији кроз кратки филм о Заводу и с монографијом Сто година Завода за интелектуалну својину, објављеном посебно за ову прилику. У другом делу конференције одржана је панел–дискусија: *Интелектуална својина: Изазови дигиталног доба – перспектива Србије*, на којој су учествовали представници Фонда за иновациону делатност Републике Србије, Привредне коморе Србије, НАЛЕДА и Правног факултета Универзитета у Београду. Више информација о самом догађају, као и цео снимак прославе пронаћи ћете [овде](#).

Формирање НТИ заједнице

У 16. години постојања Такмичење за најбољу технолошку иновацију покренуло је своју НТИ заједницу. Циљ НТИ заједнице је да пружи активну подршку досадашњим такмичарима у виду: омогућавања размене знања и контаката; дељења информација између свих чланова НТИ заједнице и у оквиру сегментираних група; дељења информација из иновативног екосистема Србије; медијско промовисање; консалтинга према исказаним потребама и преко вебинара, тренинга и састанака уживо и у онлајн формату. Од марта 2020. године спроведено је истраживање и кроз разговаре с такмичарима и одржава се редовна комуникација са такмичарима са циљем информисања о њиховом иновативном пословању, а истовремено и потребама које имају. НТИ заједница је доступна [овде](#).

UNICEF-ов иновациони фонд расписује конкурс за технолошка решења за заштиту деце на интернету

Стартапови који имају потенцијал да технологијом допринесу човечанству могу се пријавити за рано финансирање у које UNICEF-ов Иновациони фонд, Глобално партнерство за престанак насиља над децом и иницијатива *Giga* желе да инвестирају до 100.000 долара. Рок за пријаву био је 20. децембар. Позив је упућен власницима стартап компанија које се баве: машинским учењем (ML), вештачком интелигенцијом (AI), блокчејн технологијама или проширеном стварношћу (VR/AR), а поседују функционални прототип са отвореним кодом (или су вољни да отворе приступ коду) који даје обећавајуће резултате. Покретачи конкурса желе да уложе у израду софтвера који ће одговорити на неку од четири категорије дигиталних ризика по децу:

- **Ризици у вези са садржајем**

Изложеност штетним садржајима или садржајима непримереним узрасту деце, као што су: порнографија, материјали који су у вези са сексуалним злостављањем деце, говором мржње и екстремизмом, дискриминаторни или садржаји који шире мржњу, дезинформације, онлајн игре, коцкање, садржаји који подржавају ризична или нездрава понашања и насилни садржаји који могу бити узнемиравајући или приказују кривичну активност.

- **Ризици у вези са контактом**

Штетне интеракције с другим људима које подразумевају: сексуално злостављање и експлоатацију деце, укључујући врвовање, прогањање и сексуалну изнуду, злостављање на интернету, уцењивање и узнемиравање.

- **Ризици у вези са понашањем**

Штетне интеракције, као што су: злостављање, прогањање, дељење сексуалних садржаја сопствене израде (секстинг), осветничка порнографија, злоупотреба података, финансијске злоупотребе и други облици непримереног понашања.

- **Ризици у вези са уговорним односима**

Изложеност непримереним уговорним односима, пристанак деце на интернету, интегрисани маркетинг и злоупотребе и нарушавања приватности личних података као што су: хаковање личних података, лажно представљање и крађа података.

Отворене пријаве за онлајн програм подршке за стартапове који желе да изађу на тржиште Уједињеног Краљевства

Први догађај у склопу програма подршке стартаповима који желе да лансирају свој производ у Уједињеном Краљевству, под називом *Key Support for Your Business in the UK* одржан је у среду, 2. децембра, у организацији британског Одељења за међународну трговину и *Questups*-а. Главне теме *Key Support for Your Business in the UK* су:

- помоћ прилагођена технолошким предузетницима;
- приступ и упознавање с кључним људима;
- процена тржишних прилика;
- истраживање тржишта по напуци;
- помоћ у одабиру најбоље локације на тржишту;
- оснивање правног лица у Великој Британији;
- проналажење врхунског тима;
- порески савет;
- подршка приликом подношења захтева за визе и уласка у Велику Британију;
- постојећа државна подршка и програми подршке за компаније које су већ покренуле бизнис.

Овај догађај је део *2021 UK TechProsperity Program* који укључује три онлајн догађаја од децембра 2020. до фебруара 2021. У марту, у британској амбасади у Софији, уживо ће бити одржана и радионица.

Сарадња ПКС и UNDP у области циркуларне економије

Привредна комора Србија и Програм Уједињених нација за развој (UNDP) потписали су у уторак, 9. децембра, 2020. године Писмо о намерама ради јачања заједничких активности у реализацији пројекта у области заштите животне средине, примене иновација, подршке компанијама за прелазак с линеарног на циркуларни пословни модел и нискоугљеничног развоја. Компаније, чланице ПКС, биће у прилици да кроз процес акцелерације, кроз тренинге и обуке, менторство и стручну подршку, стекну нова знања и вештине за подизање конкурентности и унапреде своје пословне политике у складу с циркуларном економијом — од промене дизајна производа до повраћаја сировина и смањења производних трошкова у процесу производње.

PKS, UNDP и Министарство заштите животне средине позвали су локалне самоуправе, компаније, јавна комунална предузећа и организације цивилног друштва да се укључе у процес унапређења примене иновација у области циркуларне економије. Циљ је да се подстакне и убрза развој решења и пословних модела који могу да допринесу: смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште (GHG) и ублажавању климатских промена, као и унапређењу конкурентности српских компанија на европском тржишту. Њихови предлози требало би да покажу потенцијал да истовремено остваре и друге друштвене, економске и еколошке користи за заједницу и грађане, као што је: смањење загађења ваздуха, воде и земљишта и производња мање количине отпада. Убрзање транзиције ка циркуларној економији помаже Србији у испуњавању циљева приступања Европској унији и унапређењу конкурентности предузећа на међународном тржишту, чинећи њихово пословање зеленим, у складу с новим законодавством ЕУ о клими и енергетици. Усвајањем принципа циркуларног пословања привреда такође повећава своје капацитете за привлачење инвестиција које доноси *Зелена агенда ЕУ за Западни Балкан*. Поред тога, циркуларни пословни модели представљају шансу за опоравак пословног сектора, а посебно малих и средњих предузећа, која су у највећој мери била погођена негативним утицајем пандемије COVID-19. Планирањем нових, зелених пословних подухвата, мала и средња предузећа истовремено граде и своју одрживост и повећавају отпорност на кризе у будућности.

Биоразградиви стиропор биоспорин је најбоља иновација у 2020. години

Финале Такмичења за најбољу технолошку иновацију емитовано је 24. децембра. Овогодишње финале је прво, откако такмичење постоји, да се не реализује у студију РТС-а, већ посредством онлајн платформе. **Победник овогодишњег такмичења** је тим *Соба* из Београда, са иновацијом *Биоразградиви стиропор БИОСПОРИН*.

Остали финалисти су:

- Друго место *ХеликоСтон* из Новог Сада, са иновацијом *ХербЕЛИКО*;
- Треће место *Занус* из Ваљева, са иновацијом *Иновативна продукцијска роботика*;
- Четврто место *Противпожарни* из Крагујевца, са иновацијом *Производња експандирајућег материјала за пасивну заштиту*;
- Пето место *Прим* из Крњева, Велика Плана, са иновацијом *Озон*;
- Шесто место *Енерџи пулс* из Новог Сада, са иновацијом *CurrentProfiler, Thermal Cube, Encoder Shield*.

Шесточланим жиријем је председавала државни секретар у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, а чинили су га и: уредница информативног програма РТС-а, уредница часописа Економетар и Бизнис, оснивач и власник бизнис инкубатора *Инокоа Ковиљ*, члан победничког тима Унитрих за 2019. годину и директор археолошког института.

Коначан поредак тимова кроз различите фазе такмичења пронаћи ћете [овде](#).

Такмичење је, по шеснаести пут, организовало Министарство просвете, науке и технолошког развоја у сарадњи с Факултетом техничких наука, Технолошко-металуршким факултетом из Београда, Привредном комором Србије и Радио телевизијом Србије. Укупан наградни фонд је износио шест милиона динара, а ове године је учествовало 142 тима.

За најиновативнија предузећа у Србији пет милиона долара у оквиру пројекта *StarTech*

Почетници у бизнису, као и мала и средња предузећа која желе да убрзају раст путем иновација и модерних технологија, од 2021. године ће имати на располагању нови, јединствени програм подршке у оквиру пројекта подршке дигиталној трансформацији привреде – *StarTech*. У наредне три године више од 3,5 милиона долара биће додељено кроз грантове у распону од 25.000 до 100.000 долара, а корисници неће имати обавезу суфинансирања. Други део подршке биће усмерен ка унапређењу регулаторног оквира за пословање иновативних компанија, као и за промоцију српског предузетништва, иновација и иноватора према информацијама донатора, фирме *Филип Морис* за Југоисточну Европу. *StarTech* пројекат први је програм подршке иновативним привредницима који финансира једна приватна, друштвеноодговорна компанија, а *Филип Морис* је Србију одабрао за реализацију овог програма. Поред бесповратних средстава, одабраним фирмама биће на располагању и ваучери за експертску подршку развоју бизниса и дигиталну трансформацију. Програм *StarTech* усмерен је на мале бизнисе, јер подаци Завода за статистику показују да је тек 47% малих привредних друштава спровело макар једну иновацију (наспрам 69% великих).

Јавна расправа о Предлогу акционог плана Стратегије паметне специјализације у РС за период од 2021. до 2022. године

Министарство просвете, науке и технолошког развоја покренуло је јавну расправу о [Предлогу акционог плана Стратегије паметне специјализације у Републици Србији за период од 2021. до 2022. године](#) која је усвојена у фебруару 2020. године. Јавна расправа о Предлогу Акционог плана траје од 31. децембра 2020. године до 20. јануара 2021. године. [Стратегија паметне специјализације](#) представља важан инструмент за побољшање иновационог и истраживачког екосистема у Републици Србији, развој економије засноване на знању и иновацијама и усмеравање инвестирања у области које су унутар процеса идентификоване као области приоритета. Настојање државе је, да овом Стратегијом и АП који су у складу са политиком ЕУ у овој области, пружи подстицај и улаже у оне области где постоји могућност комбинације знања, предузетништва и иновација. Ове области су утврђене Стратегијом: информационо-комуникационе технологије, храна за будућност, машине и производни процеси будућности и креативне индустрије.

Министарство је позвало представнике државних органа, Националног савета за научни и технолошки развој, Заједнице института Србије, свих државних и приватних универзитета у Републици Србији, Привредне коморе Србије, као и привредне субјекте, стручну и заинтересовану јавност да узму учешће у јавној расправи и дају коментаре, сугестије и предлоге. Примедбе, предлози и сугестије достављају се Министарству просвете, науке и технолошког развоја, преко посебног Обрасца, на имејл: pametnaspecijalizacija@mpn.gov.rs, са назнаком: *Предлог Акционог плана Стратегије паметне специјализације у Републици Србији (4С) за период од 2021. до 2022. године*. По окончању јавне расправе Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће објавити Извештај о одржаној јавној расправи на својој интернет страници и порталу еУправе, најкасније у року од 15 дана од дана окончања јавне расправе.

За све додатне информације контактирајте са **Службом за иновације ПКС** на број телефона **011 / 41 49 622** или на имејл: inovacije@pks.rs.

Заједничко регионално тржиште Западног Балкана

На самиту у Софији, у оквиру Берлинског процеса, лидери западнобалканске шесторке усвојили су Акциони план за заједничко регионално тржиште, наставак претходног акционог плана за регионално економско подручје (енгл. MAP REA), усвојеног у Трсту 2017. године.

Акциони план, чији је пуни назив: „Заједничко регионално тржиште – катализатор дубље регионалне економске интеграције и корак ка јединственом тржишту ЕУ” обухвата активности које ће се реализовати у периоду 2021–2024. године, у циљу успостављања заједничког тржишта, заснованог на пуној имплементацији четири слободе ЕУ – слободи кретања робе, услуга, људи и капитала. Успостављање заједничког тржишта представља незаобилазни корак у процесу интеграције региона у ЕУ, али и шансу за ослобађање новог потенцијала за економски раст и подстицање политичке сарадње у региону.

Акциони план је сачинио Савет за регионалну сарадњу заједно с владама региона, ЕУ, ЦЕФТА секретаријатом и уз учешће привредних комора региона преко Коморског инвестиционог форума западнобалканске шесторке (КИФ ЗББ), заједничке асоцијације Привредне коморе Србије и пет партнерских комора Западног Балкана.

Од свог оснивања 2017. године, заједничке активности комора усмерене су на стварање услова за јаче умрежавање пословних заједница региона кроз отклањање препрека за развој регионалне економске сарадње и побољшање пословно-инвестиционе климе на тржиштима региона.

Како би подстакли ефикасније успостављање заједничког регионалног тржишта, у новембру прошле године, уочи Самита у Софији, Коморски инвестициони форум западнобалканске шесторке (КИФ ЗББ) основао је Пословни савет КИФ ЗББ, у чијем саставу су власници и менаџери 16 великих пословних система који имају компаније и пословне операције у целом региону и запошљавају 25.000 људи и заједно остварују око 2,8 милијарди евра годишњег прихода.

На основу мерљивих критеријума, Пословни савет КИФ ЗББ ће пратити напредак реализације акционог плана за заједничко регионално тржиште и редовно информисати западнобалканске владе и Европску унију о стању на терену, дајући на основу искуства свакодневног рада и детаљних анализа конкретне предлоге и сугестије мера како би се убрзало отклањање баријера, смањили трошкови и олакшало пословање.

На конститутивној седници у новембру Пословни савет је као посебно важно препознао потребу за стандардизовањем и међусобним признавањем сертификата и друге трговинске документације која прати робу приликом извоза и увоза, унапређење инфраструктуре на граничним прелазима, потпуно усаглашавање радног времена граничних служби, као и дигитализацију царинских процедура како би се обезбедио бржи проток робе и царињење без папира. Додатно је истакнута потреба да се питање фискализације реши уједначено на нивоу региона, да се потпише и примени најављени споразум о радним дозволама, омогући лакша процедура међукомпанијских трансфера и смањење трошка плаћања унутар региона.

За додатне информације контактирајте са **Центром за Коморски инвестициони форум Западног Балкана** ПКС на број телефона **011 / 41 49 479** или на имејлове: kif@pks.rs и office@wb6cif.eu.

Успешне приче

URBIGO – индустријска производња паметне баште

Домаћи стартап *UrbiGo* који креира тзв. паметне баште за узгој зачинског биља представио је нови унапређени производ и планове о изласку на тржиште ЕУ. Пре више од две године на тржиште су пласирали ручно рађен прототип од иверице и филца напуњен земљом, у који су били утакнути бројни сензори, а данас, њихов производ (*UrbiGo intelligent nano garden*) изгледа као да га је направила велика фирма, а не мали српски стартап. Ушли су у процес серијске производње иако та производња још увек није на скали великог обима.

Недавно лансиран *UrbiGo 2.0* је први *smart home* уређај за гајење биљака, намењен урбаним домовима и канцеларијама. Поред унапређеног дизајна и функционалности, највећа новина је *iOS* и *Android* апликација, која открива занимљиве трикове и рецепте у реалном времену, у зависности од биљке која се гаји, при чему корисника обучава како да искористи све расположиве информације. Циљ је био да се креира самоодржив кутак зеленила који ће на забаван и занимљив начин приближити природу урбаној младој генерацији и то путем *UrbiGo* апликације. *UrbiGo 2.0* то ради тако што својим корисницима делић природе обезбеђује у њиховом стану, а ту паметну башту аутоматски наводњава, даје јој светло које замењује Сунчево и долази са сетом од четири капсуле са нано супстратом и семенима биљке коју купац жели да гаји. С обзиром на то да је нова серија тек лансирана, неколико десетина нових *UrbiGo nano garden*-а испоручено је појединцима и већим компанијама као корпоративни поклон, уз веома позитивне повратне информације. Најбоља маркетинг стратегија била им је препорука задовољних корисника, а у овом тренутку њихов фокус је онлајн маркетинг – у преговорима су са онлајн-продавницама у Србији, инфлуенсерима и јутјуберима.

Главни циљ је да у наредном периоду продају већу серију уређаја у Србији и региону и да њихови корисници буду заиста задовољни производом. Логистику су разрадили до крајњих потрошача. Пошто интересовање за *UrbiGo* постоји и у многим земљама ЕУ наредни корак ће бити разрада логистике и за друге земље, при чему је у плану да се сваком иностраном тржишту посебно посвете.

Стартап PIRATE ART из Београда производи специјалне естетске облоге за протезе

Стартап *Pirate Art* који производи специјалне естетске облоге за протезе покренуо је некадашњи паракајакш Арсен Арсеновић, који је јавности постао познат као освајач златне медаље за Србију на Светском купу у кајаку и кануу, са својим пријатељем са студија Николом Матићем. Након рехабилитације од саобраћајне несреће у којој је изгубио ногу, посветио се паракајаку, а врхунац његове спортске каријере било је освајање најсјајнијег одличја на престижном светском такмичењу. У предузетничке воде упловио је зато што није био задовољан доступним ортопедским помагалима. Стартап је добио грант Фонда за иновациону делатност и простор у Научно-технолошком парку на Звездари. Производ су тестирали на особама с Блиског истока који су екстремитете изгубили на ратиштима. У почетку су облоге штампали 3Д штампачем, при чему користе технологију термоформирања пластике, будући да су се тако произведени кавери показали као издржљивији и могу да трају до десет година. Процес производње је комплексан, а 70% машина које користе направили су сами како би трошкове свели на минимум. У плану је производња скинова који се чичком лепе за облогу па могу да се скидају и мењају по жељи. Пандемија их је привремено омела у плановима, али у скоријој будућности планирају наступ на тржишта Северне и Јужне Америке, као и јужноафричко тржиште.

Регио инфо

Универзитет у Крагујевцу развио домаћи софтвер за праћење корона вируса

Домаћи софтвер за праћење коронавируса, на којем ради Универзитет у Крагујевцу с колегама из Ријеке и с Хардварда, методолошки је завршен и очекује се примена до краја 2020. Софтвер који има циљ да симулира шта се догађа у пацијенту који је заражен коронавирусом и да предвиди шта ће се следеће десити и како ће се вирус ширити тестиран је на првих 20 пацијената и показао је задовољавајуће резултате. Тачност скенера зависи од броја тестираних пацијената, јер софтвер преко података о пацијентима проналази везе које дају тачне резултате. Софтвер представља компјутерску симулацију која детектује шта се догађа у пацијенту и додаје да она доприноси бољем разумевању развоја болести. Скенер за праћење тока вируса састоји се из два дела: један се односи на одређеног пацијента, а други на ширу популацију. Модел који се односи на одређеног пацијента који је заражен коронавирусом има улогу да успори развој болести тако што би му се мењала фреквенција респиратора у одређеном ритму, а то би успорило ток болести, те би пацијента у веома лошем стању превели у мање лоше стање и тако помогли лекарима. Реч је о коришћењу вештачке интелигенције која прикупља све битне податке пацијената, као што су: анализа крви, zasiћење ваздуха, историја болести, демографски параметри и генетика. На основу нових података пацијената предвиђа се развој болести. Код пацијента који нема симптоме или је болест у почетној фази, такође се може, преко модела скенера, предвидети развој болести. На овом пројекту ради више инжењера, а укључени су и информатичари, стручњаци који се баве вештачком интелигенцијом, развојем софтвера и други. Идеја развоја настала је почетком пандемије, с намером да инжењери помогну лекарима у праћењу ове болести.

На Универзитету у Крагујевцу почео нови мастер програм – РАЗВОЈ КОМПЈУТЕРСКИХ ИГАРА

Настава за студенте на првом од два Мастер 4.0 програма посвећена развоју видео-игара почела је на Универзитету у Крагујевцу, док би нови једносеместрални мастер програм „Уметност и дизајн видео-игара“ на Факултету уметности у Београду требало да почне у јануару 2021. године. Пројекат су покренули Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Иницијатива „Дигитална Србија“. Нови онлајн мастер програм „Развој компјутерских игара“ од 4. децембра на Универзитету у Крагујевцу похађа 25 студената. Студенти су имали прилику да се упознају са 3Д моделовањем, односно са оним што ће бити предмет предавања, као и са задацима који их чекају на предмету Елементи визуелног концепта. У првом семестру, који подразумева шест обавезних предмета, студенти ће имати прилику да се упознају и с Принципима звука и музике у компјутерским играма, као и с Дигиталном анимацијом. Конкурс за упис на једноипогодишње мастер академске студије на Универзитету у Крагујевцу расписан је 11. новембра 2020. године, и то за 15 буџетских места, пет стипендија Иницијативе „Дигитална Србија“, пет стипендија Универзитета у Крагујевцу и десет места за самофинансирајуће студенте. Програм је окупио предаваче с Факултета инжењерских наука, Филолошко-уметничког факултета, Института за информационе технологије и Природно-математичког факултета, али и предаваче из иностранства и представнике софтверских компанија међу којима су *Трилатерал (3Latera)*, *Плејрикс РС (Playrix RS)* и *Убисофт (Ubisoft)*, као и *Стеинбејс институт (Steinbeis institut)*, *Комтрејд дигитал сервисес (Comtrade Digital Services)* и *Проптер (Propter)*. Програм подразумева обавезну стручну праксу од најмање осам недеља у некој од укључених компанија.

РПК
Нишавског,
Пиротског и Топличког
управног округа
Ниш

Пројекат **GAMING CENTAR** стартап центра Ниш

Стартап центар Ниш је организовао серију од десет кратких лекција у оквиру гејминг индустрије. Сви заинтересовани могу да науче више о развоју пословања, маркетингу и заштити интелектуалне својине у гејминг индустрији. Лекције су доступне на *Youtube* каналу [Стартап центра Ниш](#). Пројекат GAMING CENTAR финансира Европска унија у партнерству с Владом Републике Србије.

Отворена вишенаменска лабораторијска ламела Електронског факултета у Нишу

24. новембра 2020. године, отворена је вишенаменска лабораторијска ламела Електронског факултета у Нишу, у коју је уложено више од осам милиона евра. Влада Србије у вишенаменску лабораторијску ламелу, у оквиру нишког Научно-технолошког парка, уложила је 8,1 милион евра, од чега 7,7 милиона евра у изградњу објекта на близу 7.000 квадратних метара. У последње две године у образовну и научно-истраживачку инфраструктуру у Нишу уложено је 21,1 милион евра, и то се односи на НТП и ову ламелу. Основни циљ Владе Србије је подизање продуктивности и конкурентности домаће привреде, а то се постиже улагањем у: нове технологије, стартап компаније, младе таленте, њихову креативност и иновативност. Намера Владе Србије је да се повећа сарадња с привредом и формира мултидисциплинарно окружење, да студенти раде директно с фирмама и да се укlope у концепт дуалног образовања. Повезивањем науке и предузетништва подстиче се развој иновационог предузетништва, привлаче високоразвијене иновационе компаније, отварају нова радна места и омогућава раст локалне и националне привреде. У вишенаменској лабораторијској ламели биће основано више центара: Центар за континуирану едукацију, Центар за иновациону делатност, Центар за научно-истраживачки рад и развој, Центар за трансфер технологија и сарадњу с привредом, 3Д принтинг центар и Центар за напредне технологије.

Показатељи у области иновација

Показатељи успеха у међународној сарадњи – Хоризонт 2020

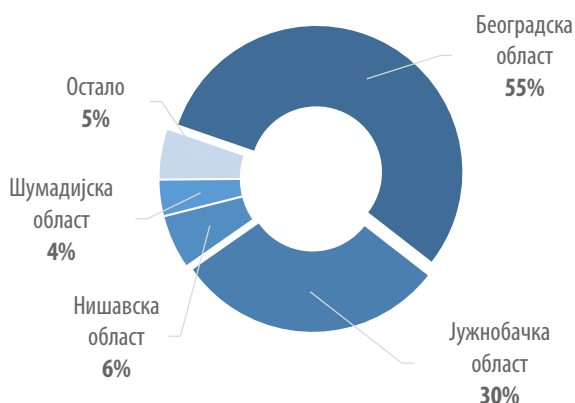
Стратегија *Европа 2020* препознаје Европску унију као најдинамичнију светску економију, засновану на знању и иновацијама, која истовремено подстиче конкурентност и производњу која се ефикасније односи према ресурсима. Програм *Хоризонт 2020* представља инструмент за остваривање главних циљева стратегије *Европа 2020*, са циљем да се осигура стварање врхунске европске науке и омогући једноставнија сарадња између приватног и јавног сектора на пољу иновативног рада. У програмском периоду од 2014. до 2020. године овај програм укључивао је буџет од 80 милијарди евра, а за буџетски период од 2021. до 2027. године реализоваће се најамбициознији истраживачки и иновативни програм Европске уније, *Хоризонт Европа*, који има за циљ достизање научне изврности, решавање глобалних изазова и индустријску модернизацију, уз усаглашене истраживачке напоре и иновације, засноване на принципима отворене науке и партнерства.

Придружено чланство Републике Србије у програму *Хоризонт 2020* омогућило је научноистраживачким организацијама из Републике Србије да под потпуно једнаким условима учествују у јавним позивима. Институције из Србије су, почевши од 2014. године, забележиле 554 учешћа у програму *Хоризонт 2020*.

Укупан број организација које су аплицирале за учешће у програму износио је 3.690, што указује да је у просеку свака седма организација прошла на конкурс. Поменуте организације потписале су укупно 388 гарантованих уговора, који подразумевају пројекте ограниченог и дужег временског периода. Укупан обим средстава које су организације из Србије повукле из фондова износи 127,3 милиона евра.

Од укупно 554 организације на микро, мала и средња привредна друштва (ММСПД) односи се 21,3% или укупно 118 компанија које су из поменутог програма повукле око 26,8 милиона евра или 21,1% укупно опредељених средстава намењених за Републику Србију.

Структура организација / учесника према управним окрузима Србије

Извор: Европска комисија.

Структура организација / учесника према типу организације

Извор: Европска комисија.

Највећи број организација које учествују у овом програму долази из Београдске области и њихов број износи 306 или 55,2%, а потом следи Јужнобачка област са 165 организација или 29,8%. Поменуте две области заједно чине 85% укупног броја организација у програму. Уколико се посматра расподела према типу или врсти организације, највећи број је истраживачког карактера, тј. њих 37,1%, као и приватно-профитног карактера (укључујући и едукативне организације), њих 31,7%. Такође, 20,8% представљају организације које се баве средњим и виши образовањем, а 2,3% чине јавна истраживачка тела. Остале врсте организација су знатно мање заступљене.

Организација која је повукла највише средстава из програма Хоризонт 2020 је истраживачко-развојни институт Биосенс из Новог Сада са 30,3 милиона евра. Институт Михајло Пупин и Факултет техничких наука из Новог Сада, по износу прикупљених средстава, налазе се далеко иза Биосенс института са 5,2 и 4,1 милиона евра, респективно. Уколико посматрамо територијалну структуру организација према величини повучених средстава, захваљујући претходно поменутима, Нови Сад има потпуну доминацију над осталим градовима и регионима.

Организације из Србије које учествују у Хоризонт 2020 према вредности повучених средстава из Програма (у милионима евра)

Извор: Европска комисија.

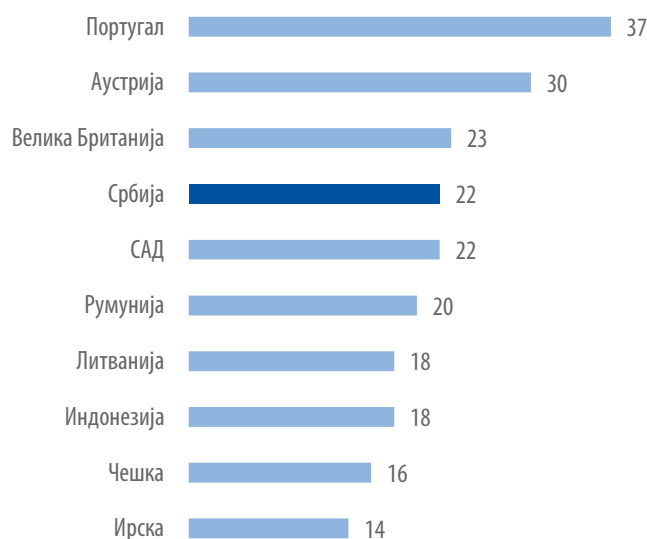
Иновације из Србије у борби против пандемије заразне болести COVID-19

Србија је рангирана као четврта држава у Европи по броју иновација које делују против пандемије заразне болести COVID-19, док по броју иновација у свету дели четврто место са Сједињеним Америчким Државама са по 22 иновације.

Најзаслужнији за релативно висок ранг Србије јесу државни и међународни програми који помажу у стварању и реализацији иновативних решења, са циљем сузбијања пандемије COVID-19. Најистакнутији програм је „Буди И Ти херој!“, Кабинета министарства за иновације и технолошки развој, посредством кога су компаније доставиле више од 80 иновативних технолошких решења, од којих је 9 решења добило плакету Кабинета министарства и која се користе у борби против пандемије COVID-19. Програм Фонда за иновациону делатност финансирао је 12 иновативних пројеката чији је циљ сузбијање ефеката пандемије COVID-19, у укупном износу од 53 милиона динара, од којих је највише пажње привукао пројекат производње првог респиратора у Србији, који је конструисао Институт „Михајло Пупин“. Од међународних програма, истакао се програм Уједињених нација за развој (UNDP), док су на светском такмичењу *INVENTIONS vs CORONA – Invention Contest for the Benefit of Humanity Against COVID-19*, Међународне федерације удружења проналазача српски научници заузели треће место, представљањем антивирусних и антимикуробних материјала у превенцији ширења вируса SARS-Cov-2 у вентилационим уређајима.

Најзначајније иновације из Србије: Аутоматски уређаји за респирацију позитивним притиском (респиратор), дезинфекциони тунел и дезинфекциона кабина, *Hermes COVID* – Платформа за брзу размену порука у условима пандемије COVID-19, *LifeMask* – вишекратне заштитне маске, *OZON-CARE* – преносиви озонизатори за дезинфекцију, *SURFIX* – дезифицијенс са антивиралним деловањем, *Aditus gate* – кабина за дезинфекцију, 100 разлога за 1 клик – технолошка платформа, еПијаца, и др.

Број иновација за сузбијање пандемије COVID-19 (рангирано по државама)

Извор: OECD - OPSI.

Кључни подаци о правима интелектуалне својине

Права индустријске својине у 2019. години

	Број пријава	Број регистрованих права	Број окончаних предмета
ПАТЕНТИ	1.799	1.791	2.001
Патенти – захтеви за упис проширеног европског патента и европског патента	1.527	1.659	1.661
Патенти – национални поступак	177	59	235
Мали патенти	82	57	85
Сертификати додатне заштите	13	16	20
ЖИГОВИ	6.799	7.701	8.321
Жигови – национални поступак	2.093	2.009	2.419
Жигови – поступак по међународним пријавама	4.706	5.692	5.902
ИНДУСТРИЈСКИ ДИЗАЈН	347	348	388
Индустријски дизајн – национални поступак	101	102	142
Индустријски дизајн – поступак по међународним пријавама	246	246	246
ОЗНАКЕ ГЕОГРАФСКОГ ПОРЕКЛА	4	2	2

Извор: Завод за интелектуалну својину Републике Србије.

Ауторско и сродна права у 2019. години

Број пријава за уношење у евиденцију и депоновање ауторских дела и предмета сродних права	386
Број издатих потврда о евидентираним и депонованим делима и предметима сродних права	307

Извор: Завод за интелектуалну својину Републике Србије.

Патенти

У Сектору за патенте је у 2019. години окончан управни поступак за 2.001 пријаву, а од тога 235 одлука је донето у поступцима за признање патента, 85 одлука у поступцима по пријавама малих патената, 20 захтева за признање сертификата о додатној заштити и 1.661 европски патент је уписан у Регистар патената. У односу на број пријава из 2018. године, залихе пријава патената су смањене за 4%, пријава малих патената за 18,5%, сертификата о додатној заштити за 11%, док су залихе захтева за упис европских патената у Регистар патената мање за 54%. Број међународних пријава проналазака домаћих лица поднетих преко Завода порастао је за 37,5% у односу на 2018. годину. Број регистрованих патената је у 2019. години био за 11% већи у односу на 2018. годину, док је број регистрованих патената чији су носиоци домаћа физичка и правна лица већи за 32% у односу на 2018. годину.

Унапређењу пословног амбијента у Србији допринело је ступање на снагу Закона о изменама и допунама Закона о патентима, који је Народна скупштина усвојила у септембру 2019. године. Овим законом измењен је правни режим заштите проналазака који су настали у радном односу, тако што је прописан ефикасан начин заштите и искоришћавања проналазака који су настали у радним односима.

Пријаве патената и малих патената, захтеви за регистрацију проширеног европског патената и европског патената

Током 2019. године Заводу за интелектуалну својину је поднето 177 пријава за заштиту проналаска патентом и 82 пријаве за заштиту проналаска малим патентом. Од укупног броја поднетих пријава патената, Заводу је директно поднето 170 пријава, а путем међународног Уговора о сарадњи у области патената (*Patent Cooperation Treaty*) у националну фазу ушло је 7 пријава.

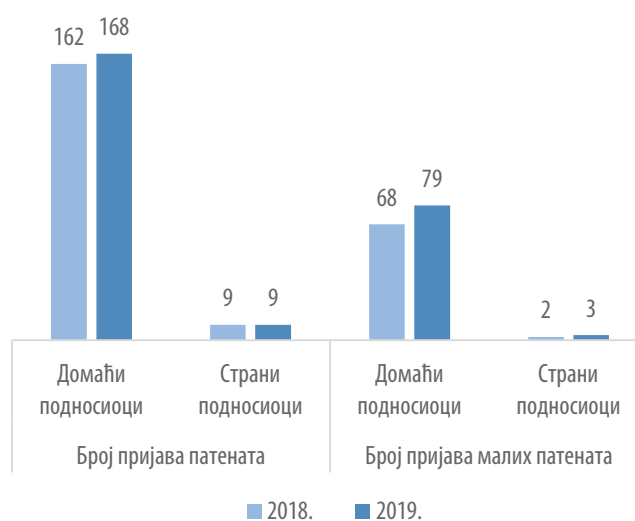
Пријаве патената домаћих подносилаца према врсти пријавилаца од 2015. до 2019. године

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Физичка лица	123	144	124	112	120
Институти и факултети	35	32	31	37	15
Привредна друштва	20	15	18	13	33
УКУПНО	178	191	173	162	168

Извор: Завод за интелектуалну својину Републике Србије.

Од укупног броја директно поднетих пријава патената, домаћи подносиоци су поднели 168 пријава за заштиту проналаска патентом, а страни подносиоци су поднели 9 пријава. Од 82 пријаве за заштиту проналаска малим патентом, домаћи подносиоци су поднели 79 пријава, а страни подносиоци су поднели три пријаве.

Број пријава патената и малих патената

Извор: Завод за интелектуалну својину Републике Србије.

Регистрована права – патенти и мали патенти

У 2019. години је регистровано 1.718 патената од којих је 59 признато према националном поступку, 73 је уписано у Регистар на основу Споразума о сарадњи и проширењу са Европским заводом за патенте, а 1.586 на основу Закона о потврђивању Конвенције о признавању европских патената. Током 2019. године регистровано је 57 малих патената.

Последњег дана 2019. године у Републици Србији је било укупно 6.773 важећа патента (од којих је 709 признато према националном поступку, 1.435 на основу Споразума о сарадњи и проширењу са ЕПО, а 4.629 на основу Закона о потврђивању Конвенције о признавању европских патената) и 238 важећих малих патената.

Регистровани патенти од 2015. до 2019. године

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Уписани европски патенти	423	589	1.041	1.376	1.586
Уписани проширени европски патенти	225	158	176	109	73
Патенти домаћих носилаца који су признати у националном поступку	62	50	35	36	53
Патенти страних носилаца који су признати у националном поступку	24	18	12	8	6
УКУПНО	734	815	1.264	1.529	1.718

Извор: Завод за интелектуалну својину Републике Србије.

Сертификати о додатној заштити

Заводу је током 2019. године поднето укупно 13 захтева за признање сертификата о додатној заштити и сви су се односили на лекове. Током 2019. године донето је укупно 16 решења о признању сертификата о додатној заштити који су се односили на лекове.

Жигови

У току 2019. године у Републици Србији је поднето укупно 6.799 пријава жигова: 2.093 домаћих и 4.706 међународних пријава. Домаћи пријавиоци поднели су 1.310, а страни пријавиоци 783 националне пријаве жигова.

У 2019. години, највећи број пријава жигова које су страни пријавиоци поднели непосредно Заводу је из САД – 230. Иза њих су пријавиоци из Швајцарске са 60 пријава, Јапана са 55 пријава, Русије са 49 пријава, Немачке са 33 пријаве. Из држава окружења, подносиоци из БИХ поднели су 12 пријава, а подносиоци из Северне Македоније, Словеније и Хрватске по 11 пријава.

Када је у питању заступљеност пријављених роба и услуга, током 2019. године највише пријава домаћих жигова поднето је за: робу из класе 5 која укључује фармацеутске и ветеринарске препарате, средства за уништавање штеточина, фунгициде, хербициде – 486 пријава; за услуге из класе 35 које се односе поред осталог и на услуге промета робе, оглашавања, пословног управљања – 462 пријаве; за услуге из класе 41 које обухватају нарочито услуге образовања, забаве, спортске и културне активности – 330 пријава; за прехранбене производе из класе 30 који укључују и кафу, какао, чај, хлеб, производе од житарица, пецива, кондиторске производе, зачине – 282 пријаве итд.

У 2019. години регистрован је 7.701 жиг, од којих 5.692 на основу пријава поднетих посредством Мадридског система, а 2009. године на основу националних пријава жигова. На основу захтева за комерцијалном услугом претраживања жигова, у 2019. години урађен је 491 решерш жигова. Током 2019. године окончан је поступак по 2.419 националних пријава жигова и поступак по 5.902 међународне пријаве жигова. Последњег дана 2019. године у Републици Србији се налазило у важности укупно 138.938 жигова, од којих је 30.120 регистровано по основу пријава поднетих непосредно Заводу, а 108.818 по основу пријава поднетих посредством Мадридског система.

Пријављени и регистровани жигови у 2019. години

	Међународне пријаве ¹	Националне пријаве ²		УКУПНО
		Страни пријавиоци	Домаћи пријавиоци	
Пријављени жигови	4.706	783	1.310	6.799
Регистровани жигови	5.692	803	1.206	7.701

Извор: Завод за интелектуалну својину Републике Србије.

¹ Пријаве поднете преко Међународног бироа у Женеви.

² Пријаве поднете непосредно Заводу за интелектуалну својину РС.

Индустријски дизајн

Током 2019. године домаћи и страни пријавиоци непосредно су Заводу поднели 101 пријаву индустријског дизајна, што је за 17 пријава мање у односу на 2018. годину. Број пријављених индустријских дизајна у 2019. години износи 160 и мањи је за 35 дизајна у односу на претходну годину. Путем Хашког аранжмана поднета је 246 пријава дизајна, што је за 65 пријава више у односу на 2018. годину.

Од укупног броја пријава домаћи подносиоци поднели су 75 пријава, а страни подносиоци 26 пријава индустријског дизајна. Највећи број пријава индустријског дизајна који су страни пријавиоци поднели непосредно Заводу је из САД, са 16 пријава. Затим следе пријавиоци из Велике Британије са 3 пријаве, са по 2 пријаве из Немачке и Израела и пријавиоци из Италије, Пољске и Грчке са по 1 пријавом.

Током 2019. године окончан је поступак испитивања за 388 пријава. Од тог броја поступак је окончан позитивно за 348 пријава, а негативно за 40 пријава. Од позитивно окончаних пријава 102 су поднете непосредно Заводу, а 246 је регистровано на основу Хашког аранжмана. Од укупног броја негативно окончаних пријава, 40 пријава је поднето непосредно Заводу.

На крају 2019. године у Републици Србији је било укупно 771 важећа индустријска дизајна који су регистровани у националном регистру. Током 2019. године урађено је 105 исправа о индустријском дизајну, 27 дописа, потврда и уверења за међународно регистроване дизајне, 11 међународних пријава и 20 решерша за привреду.

Пријављени и регистровани индустријски дизајни у 2019. години

	Међународне пријаве ¹	Националне пријаве ²		УКУПНО
		Страни пријавиоци	Домаћи пријавиоци	
Пријаве индустријских дизајна	246	26	75	347
Регистровани индустријски дизајни	246	27	75	348

Извор: Завод за интелектуалну својину Републике Србије.

¹ Пријаве поднете преко Међународног бироа у Женеви.

² Пријаве поднете непосредно Заводу за интелектуалну својину РС.

Ознаке географског порекла

У току 2019. године поднете су четири пријаве за регистравање ознака географског порекла:

- „Голубачки барени сир“ као географска ознака,
- „Злакуса“ као име порекла,
- „Делиблатски мед“ као географска ознака, и
- „Банатски сунцокретов мед“ као географска ознака.

У току 2019. године поднете су и три пријаве за признање статуса овлашћеног корисника:

- за име порекла „Злакуса“,
- за име порекла „Ариљска малина“, и
- за име порекла „Лесковачки домаћи ајвар“.

Као и претходних година, у 2019. години су одржана бројна предавања и консултације у области ознака географског порекла широм Србије, уз учешће на различитим сајмовима у земљи.

Привредна активност - макроекономски осврт

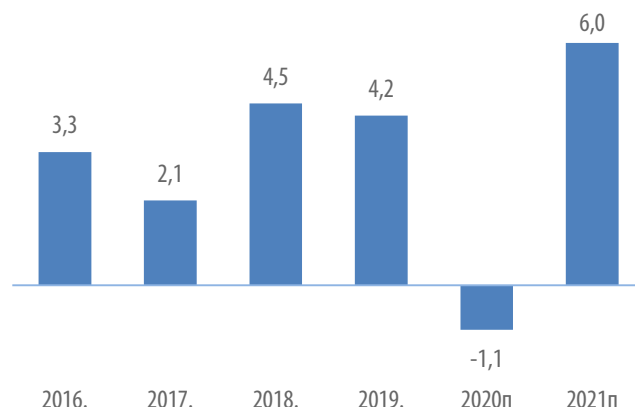
Раст привредне активности Србије у првом кварталу 2020. године износио је 5,2%, уз остварену стабилност макроекономских индикатора, као што су ниска и предвидива инфлација, опадајући ниво јавног дуга и стабилност финансијског система. Главни удар пандемије догодио се у другом кварталу 2020. године када су готово сви економски индикатори упали у тзв. „црвену зону“¹, те је привредна активност Србије опала за 6,4%. Највећа економска штета претрпљена је управо у периоду од априла до јуна, али захваљујући „Програму економских мера за подршку привреди“ избегнуте су веће економске последице, а остварена једноцифрена контракција привреде представља релативно повољан резултат.²

Према прелиминарној процени РЗС-а, привредна активност Србије мерена **стопом реалног раста бруто домаћег производа** у 2020. години износи -1,1%. Са овом пројекцијом се, у значајној мери, сагласио и ММФ у редовном извештају из октобра (-1,5%), док је процена Светске банке нешто песимистичнија (-2,0%), уз напомену да постоји могућност минималног одступања у зависности од динамике успоравања привреде. За 2021. годину НБС и ММФ су знатно приближнији у својим проценама од 6,0% и 5,5%, респективно, док је коригована пројекција Светске банке нижа (раст БДП Србије 3,1%).

Референтна каматна стопа НБС на крају 2020. године износила је 1,0%, а у децембру је извршена четврта корекција наниже од почетка године. **Инфлација** је у новембру 2020. године износила 1,7%, што је у оквиру циља НБС (3,0% ± 1,5 п.п.). НБС очекује да ће просечна инфлација у 2020. и 2021. години бити на доњој граници циља (1,6% и 1,9%, респективно).

Према подацима Министарства финансија, у периоду јануар – новембар 2020. године забележен је дефицит консолидованог буџета од 353,2 милијарди динара (последича већег раста јавних расхода и благог пада јавних прихода, што је проузроковано пандемијом). Дефицит је најзначајније повећан у другом кварталу 2020. године (за 258,0 милијарди динара).

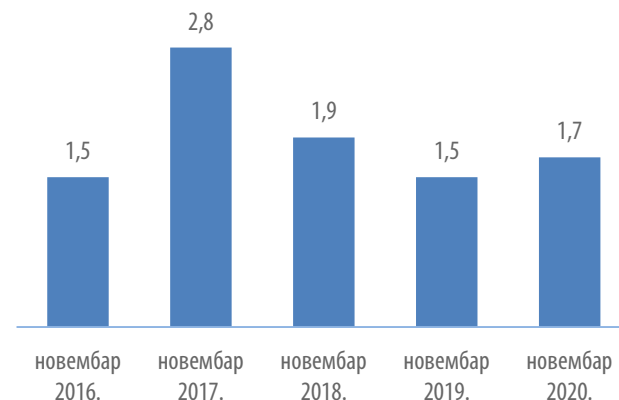
Реални раст БДП Републике Србије (у %)

Извор: РЗС, НБС.

(е – процена РЗС; п – пројекција НБС)

Потрошачке цене (у %, у односу на исти месец претходне године)

Извор: РЗС.

¹ У другом кварталу готово сви економски индикатори су били на историјском минимуму.

² Најразвијеније државе Европе и света забележиле су двоцифрене стопе пада економске активности, а како до сада нису забележени слични губици, ове кварталне контракције означене су уједно и као историјске.

На крају новембра 2020. године **удео јавног дуга у БДП Србије** износио је 56,8%, што је готово идентичан ниво као на крају августа исте године. Ниво јавног дуга у 2020. години није прешао границу Мајстришког уговора од 60%, што представља натпросечни резултат у тренутним околностима.

Индустријска производња је у периоду јануар–новембар 2020. године незнатно повећана за 0,1% међугодишње (раст 3,1% у сектору рударства, и 1,0% у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизације). Пад производње забележен је у сектору прерађивачке индустрије (-0,4%). Опоравак индустријске производње од последица изазваних пандемијом ће зависити од развоја епидемиолошке ситуације.

Према подацима НБС, **дефицит текућег рачуна платног биланса**, је у периоду јануар–октобар 2020. године износио око 1,6 милијарди евра, што представља смањење од 29,0% у поређењу са истим периодом претходне године. НБС очекује смањење текућег дефицита на крају 2020. године на 5,0% БДП-а.

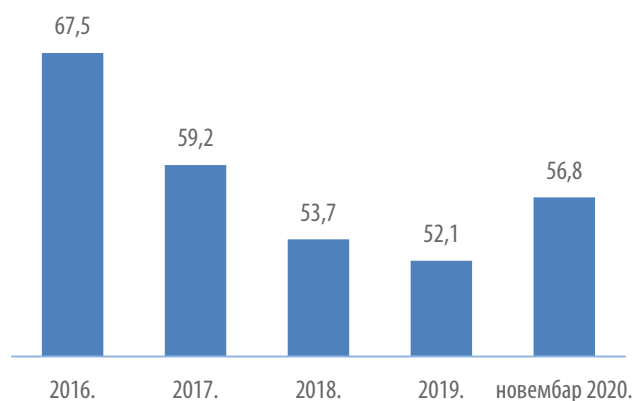
Укупна **спољнотрговинска робна размена** Србије у периоду јануар–новембар 2020. године износила је 36,3 милијарди евра (м.г. смањење од 4,4%). Извезено је робе у вредности 15,5 милијарди евра (м.г. пад за 4,4%), док је увоз робе износио 20,8 милијарди евра (м.г. смањење од 3,5%). Дефицит робне размене износи 5,3 милијарди евра (м.г. од 0,8%). Висок дефицит је последица чињенице да привредни раст у значајној мери зависи од увоза материјала и производа за потребе инвестиционе активности и потрошње, као компоненти БДП-а, релативно јаког динара у односу на кључне валуте, али и набавке медицинских средстава и опреме за време пандемије.

Србија је у првих десет месеци 2020. године забележила **рекордан суфицит у трговини услугама** од 922,7 милиона евра у међугодишњи пораст за 13,8%, што показује независност овог сектора од утицаја пандемије, као и његов прогресиван развој из године у годину. Највећи допринос оствареном суфициту сектора услуга дале су ИКТ услуге, чији је трговински биланс размене позитиван и износи 721,5 милиона евра.

Србија је у периоду јануар–октобар 2020. године привукла око 1,9 милијарди евра (м.г. пад од 34,5%)³ страних директних инвестиција. Укупан нето прилив СДИ у поменутом периоду у потпуности је довољан (116,0%) за покриће дефицита текућег рачуна платног биланса. Србија је најуспешнија земља у региону, с обзиром на то да је привукла већину СДИ у пројекте на Западном Балкану.

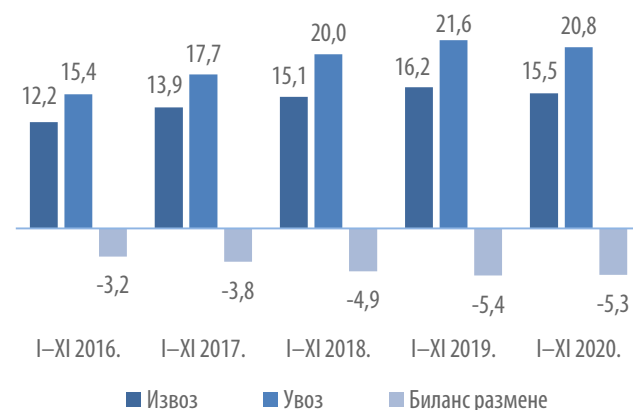
³ Нето прилив СДИ је за око 1,0 милијарду евра мањи него у првих десет месеци 2019. године.

Јавни дуг Србије (централни ниво државе, у % БДП)

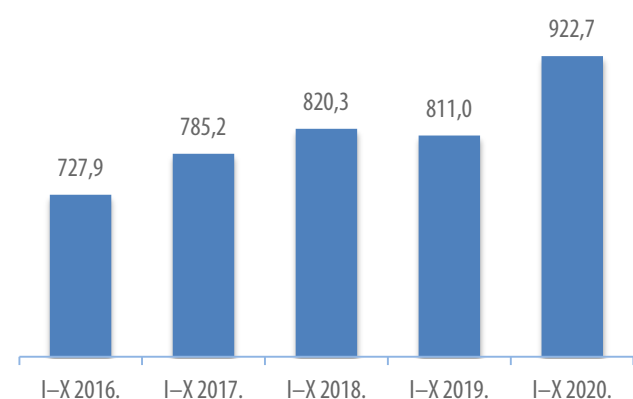
Извор: Министарство финансија.

Спољнотрговинска робна размена (у милијардама евра)

Извор: РЗС.

Суфицит у размени услуга (у милионима евра)

Извор: НБС.

Према Анкети о радној снази, у трећем кварталу 2020. године број запослених износио је 2,9 милиона, док је регистровано 292 хиљада незапослених. **Стопа запослености** популације старости 15 и више година у трећем кварталу износила је 49,9%, а **стопа незапослености** 9,0%.

Просечна бруто зарада обрачуната за јануар–октобар 2020. године износила је 82.056 динара, док је **просечна нето зарада** износила 59.370 динара. У односу на исти период претходне године, бруто зарада је реално већа за 7,8%, а нето зарада за 7,7%. Уједно, медијална нето зарада за октобар 2020. године износи 46.382 динара, што значи да је 50% запослених остварило зараду мању од наведеног износа.

Према подацима НБС, домаћа **кредитна активност** је у 2020. години наставила да бележи двоцифрене међугодишње стопе раста захваљујући одличној реализацији кредита почетком године, ефектима мораторијума, као и реализацији кредита из гарантне шеме НБС. У октобру 2020. године **укупни домаћи кредити** забележили су међугодишњи раст од 12,1%, при чему је структура кредита остала повољна са аспекта доприноса економском опоравку, док су **инвестициони кредити** наставили да буду најзаступљенија категорија кредита са учешћем од 43,4%. Стабилност банкарског сектора у Србији је очувана и додатно ојачана захваљујући мерама НБС, а смањен је и удео проблематичних кредита у укупним кредитима на 3,4%⁴ (октобар 2020. године).

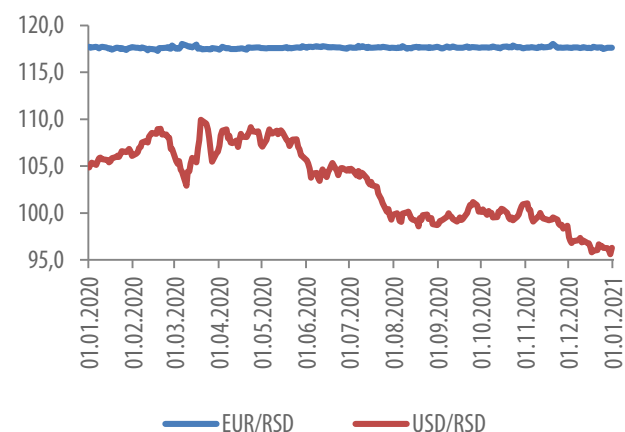
Као национална валута, динар је током 2020. године чврсто задржао своју вредност у односу на евро, чиме је остао једна од најстабилнијих валута у свету. **Просечан девизни курс** за 2020. годину је износио 117,5778 динара за један евро, односно 103,0272 динара за један амерички долар.

Кретање стопе запослености / незапослености становништва старости 15 и више година, према Анкети о радној снази (у %)

Извор: РЗС.

Кретање девизних курса у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

Макроекономски осврт Привредне коморе Србије је квартални преглед најзначајнијих макроекономских показатеља домаће привреде. У извештају су приказане основне макроекономске перформансе, актуелни трендови и кретање економске активности путем текстуалног и графичког приказа основних статистичких, монетарних и фискалних показатеља.

Детаљније извештаје пронаћи ћете на веб-сајту ПКС: [Макроекономски осврт](#).

⁴ Овај показатељ је на крају 2016. године износио 17,0%, што је смањење од 13 п.п.

Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе

Прописи објављени у претходном периоду

Програми подршке подизању иновационих капацитета јединица локалне самоуправе

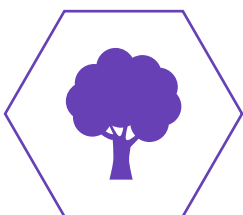
Усвојена је Уредба о измени Уредбе о утврђивању Програма подршке подизању иновационих капацитета јединица локалне самоуправе на територији Републике Србије за 2020. годину („Службени гласник РС”, број 144/2020) од 27. новембра 2020. године. Изменом је повећан износ средстава намењен за реализацију овог програма са 177.000.000 динара на 207.000.000 динара.

Закон о дигиталној имовини

Усвојен је Закон о дигиталној имовини („Службени гласник РС”, број 153/2020) 21. децембра 2020. године. Закон о дигиталној имовини је први закон оваквог типа у Србији, који уређује област дигиталне имовине и пословања у Србији, а очекивања су да овај пропис позиционира Србију у групу земаља које дигитализацију финансијских технологија стављају високо на листу својих приоритета. Овим законом уређују се издавање дигиталне имовине и секундарно трговање дигиталном имовином у Републици Србији, као и пружање услуга повезаних с дигиталном имовином. Поред тога, свим привредним друштвима овај закон може бити интересантан због могућности употребе дигиталних токена као алтернативни извор финансирања од стране младих и иновативних компанија. Закон о дигиталној имовини ступа на снагу 29. децембра 2020. године, а примењује се по истеку шест месеци.

За додатне информације у вези са прописима у области иновација контактирајте са **Службом за иновације ПКС** путем телефона **011 / 41 49 622** или нам пишите на имејл: inovacije@pks.rs.

Преглед накнада и такси у области заштите животне средине

Заштита животне средине у условима тржишне привреде постиже се позитивним превентивним деловањем загађивача, посебно у делу смањења, односно спречавања загађивања, као и одговорним деловањем друштвене заједнице (локалне и регионалне). У Србији је у последњих неколико година изграђен нормативни систем захватања прихода од коришћења природних добара, применом начела *корисник плаћа*, као и мера за дестимулисање негативних утицаја на животну средину, применом начела *загађивач плаћа*.

За остваривање циљева политике заштите животне средине у Републици Србији, законским и подзаконским актима, као један од извора финансирања, предвиђена су и средства наплаћена по основу накнада и такси. Као таква, она представљају приход Зеленог фонда, покрајинског и локалног буџетског фонда за заштиту животне средине и чине доминантан извор финансирања заштите животне средине. С друге стране, накнаде и таксе у области заштите животне средине за привредне субјекте, као обвезнике плаћања накнаде, често представљају немало финансијско оптерећење. Међутим, када се узме у обзир значај превенције и заштите здравља људи, уз очување природних ресурса и животне средине, ова средства представљају значајан инвестициони потенцијал да се одговори на потребе, проблеме и циљеве заштите животне средине.

До усвајања Закона о накнадама за коришћење јавних добара¹, који је донела Народна скупштина Републике Србије почетком децембра 2018. године, у области заштите животне средине плаћало се укупно девет врста накнада. Једна од слабости оваквог система финансирања се управо односила на непостојање јединственог закона којим су обухваћене све накнаде. Новим законским решењем, које се примењује од 1. јануара 2019. године, осим одредаба чл. 154–164. овог закона које се примењују од 1. јануара 2020. године, за област заштите животне средине, чл. 99–164. предметног закона, регулишу прописивање накнада и то:

1. Накнада за коришћење рибарског подручја;
2. Накнада за коришћење заштићеног подручја;
3. Накнада за сакупљање, коришћење и промет врста дивље флоре, фауне и гљива;
4. Накнада за загађивање животне средине;
5. Накнада за заштиту и унапређивање животне средине;
6. Накнада за производе који после употребе постају посебни токови отпада;
7. Накнада за амбалажу или упакован производ;
8. Накнада за загађивање вода.

Полазећи од значаја које финансирање у заштиту животне средине има, као и обавеза привреде које проистичу из тога, сачињен је документ под називом „[Преглед накнада и такси у области заштите животне средине](#)“, а који представља извод из Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19, 86/19), с прегледом накнада и такси у овој области.

Зелена агенда за Западни Балкан

Потписивањем Софијске декларације о Зеленој агенди за земље Западног Балкана (ЗБ), на Самиту ЗБ у оквиру иницијативе Берлинског процеса, 10. новембра 2020. године, земље региона су **признале Европски зелени договор као нову стратегију раста Европске уније у циљу модерне, климатски неутралне и конкурентне економије, која ефикасно користи ресурсе**. На овај начин потписнице Декларације сагласиле су се да елементи Европског зеленог договора буду пренети у све међусобно повезане приоритетне секторе.

Један од битних елемената који је садржан у Декларацији односи се и на **Економско-инвестициони план**, који је осмишљен као подршка дугорочном зеленом друштвено-економском опоравку овог региона, а којим ће се остварити одрживи економски раст, спровођење реформи потребних за напредак на путу ка Европској унији (ЕУ) и приближавање Западног Балкана јединственом тржишту ЕУ. С популацијом од скоро 18 милиона људи, регион Западног Балкана представља важно тржиште за ЕУ и транзитно подручје за европску и међународну робу, с квалификованом радном снагом за привредна друштва која су спремна да улажу.

У том смислу, Комисија предлаже мобилизацију **до девет милијарди евра финансијских средстава из програма ИПА III за период 2021–2027.** године како би се подржала економска конвергенција са ЕУ, пре свега, кроз **инвестиције и подршку конкурентности и инклузивном расту, одрживој повезаности и двојној зеленој и дигиталној транзицији**. Поред тога, предвиђа се и нови Гаранцијски инструмент за Западни Балкан, који може подржати инвестиције до 20 милијарди евра.

¹ Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19, 86/19 – усклађ. дин. изн.) – Основни текст на снази 16. 12. 2018, у примени од 1. 1. 2019.

Земље региона су прихватиле Зелену агенду за Западни Балкан, чиме су изразиле **посвећеност спровођењу деловања у областима распоређеним у пет стубова** и то:

- I КЛИМА, ЕНЕРГЕТИКА, МОБИЛНОСТ** – подразумева обавезу да се заједно са ЕУ иде ка циљу постизања угљеничне неутралности континента до 2050. године, увођењем строге климатске политике и реформом енергетског и транспортног сектора.
- II ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА** – у смислу преласка с линеарне на циркуларну економију, уз уважавање потребе за истраживањем и иновационим системом који ће подржати ову транзицију.
- III СМАЊЕЊЕ ЗАГАЂЕЊА** ваздуха, воде и земљишта на Западном Балкану.
- IV ОДРЖИВА ПОЉОПРИВРЕДНА И ПРЕХРАМБЕНА ПРОИЗВОДЊА** кроз активности којима се обезбеђује трансформација пољопривредног сектора, минимизирање његовог негативног утицаја на животну средину и климу, као и заштита приступачне и здраве хране за грађане Западног Балкана и извозна тржишта.
- V БИОДИВЕРЗИТЕТ** – подразумева рад на дефинисању оквира за биодиверзитет после 2020. године и рад на развоју дугорочне стратегије за заустављање губитка биодиверзитета, заштиту и обнављање екосистема и богатог биодиверзитета.

Да би се постигли сви горенаведени циљеви, између осталог, потребно је да се додатно посвети пажња побољшању међусекторског управљања, али и интеграцији зелене нискоугљеничне транзиције, пре свега: реформом јавне управе, управљањем јавним финансијама, програмом економске реформе, уз додатно ангажовање и мобилизацију свих расположивих ресурса.

Детаљније информације пронаћи ћете [овде](#).

За додатне информације контактирајте са **Центром за животну средину, техничке прописе, квалитет и друштвену одговорност ПКС** на број телефона **011 / 41 49 631** или на имејл: zivotnasredina@pks.rs.

У фокусу

Завод за интелектуалну својину – услуге подршке иновацијама кроз заштиту интелектуалне својине

Завод за интелектуалну својину Републике Србије је организација у чијој су надлежности послови који се односе на права индустријске својине: патенте, жигове, индустријски дизајн и ознаке географског порекла, као и ауторско и сродна права. У савременом свету, национални заводи добили су кључну улогу у подизању општег нивоа знања о интелектуалној својини и њеном значају за социјални и економски развој друштва. Тако је оснивањем Центра за едукацију и информисање 2010. године, Завод за интелектуалну својину проширио своју надлежност и на овај веома важан део активности за кориснике система заштите интелектуалне својине.

Поред свакодневног пружања информација и консултација заинтересованим странама о препознавању и заштити релевантних права интелектуалне својине, одржавања различитих обука, Завод пружа и услугу Дијагностике интелектуалне својине за иновативна мала и средња предузећа, али и за истраживачке тимове на конкретним пројектима из научно-истраживачких организација. Дијагностика интелектуалне својине може користити предузећима и истраживачким тимовима у погледу:

- идентификације постојеће и препознавања потенцијалне интелектуалне својине у предузећу;
- стварања нове визије конкурентских предности на основу права интелектуалне својине;
- израде стратегије за ефикасно управљање интелектуалном својином приликом комерцијализације иновација; и
- планирања будућих инвестиција.

Програм Дијагностике интелектуалне својине спроводе експерти Завода за интелектуалну својину. Цео процес подразумева четири корака: припрему за састанак; посета предузећу или друга врста састанка с представницима предузећа, онлајн или у Заводу, у трајању од два до три сата; израду извештаја и испоруку извештаја Дијагностике интелектуалне својине у року до два месеца од првог састанка.

Циљ услуге је да се у реализацији иновација и пословних стратегија укључи и заштита, управљање и комерцијализација права интелектуалне својине. Дијагностика ИС је до сада пружена за преко 400 привредних субјеката и око 20 истраживачких тимова с факултета и института. Више о услузи пронаћи ћете [овде](#). Заинтересовани привредни субјекти и истраживачки тимови на пројектима могу се пријавити за услугу на следећи имејл: info.eic@zis.gov.rs.

Најбоља технолошка иновација – победник такмичења Најбоља технолошка иновација 2020

Победничка иновација на такмичењу за најбољу технолошку иновацију у Србији 2020. године је *Биоразградиви стиропор* **БИОСПОРИН**, тима *Сом* из Београда, који представља компанију *White Lemur doo* из Београда. Компанија је развила иновативни биоразградиви материјал, **БИОСПОРИН**, који ће заменити експандовани полистирен, који се производи од пољопривредног отпада у процесу који не генерише отпад, без отпадних гасова и без отпадних вода. Процес производње је биолошки у основи, и материјал се узгаја радије него производи у класичном смислу. Материјал се производи користећи пољопривредни и индустријски отпад као полазну сировину, посредством посебних врста гљива, које отпад претварају у искористиви материјал. Иновативни процес производње троши 98% мање енергије него производња еквивалентне запремине експандованог полистирена (стиропора). Материјал има све техничке карактеристике стиропора, уз додатне карактеристике отпорности на паљење и потпуне биоразградивости. После распадања, материјал иза себе оставља хранљиве материје које могу служити као органско ђубриво. Употребљивост материјала као

органиског ђубрива је потврђено студијом и испитивањем на иновативном материјалу на Пољопривредном Факултету из Београда.

Узимајући у обзир глобалне потрошачке трендове који теже ка биоразградивим опцијама за паковање, и пре свега, легислативу која се глобално спроводи у циљу смањења пластичног загађења, очекује се знатна експанзија тржишта биоразградивих материјала у простор тржишта експандованих полистирена. Тренутно на тржишту не постоји ефикасна (са истим техничким спецификацијама и која не захтева знатне адаптације) биоразградива замена за стиропор. На тржиште излазе пружањем услуга дизајна еколошких и зелених промотивних материјала и поставки, као и производњом паковања од њиховог иновативног материјала. Производњу паковања врше у две класе, економска и премијум. Економска паковања намењена су као замена стиропорној секундарној амбалажи, а премијум паковања су намењена да пруже већи спектар могућности изгледом и квалитетима материјала, те се може користити и као примарна и секундарна амбалажа, обично у промотивне сврхе.

White Lemur doo је развијала ову иновацију скоро три године. У августу 2020. лансирали су прва три плаћена пилота. Њихова тренутна цена на тржишту је идентична цени квалитетнијег стиропора, а у будућности је планирано да је додатно сниже аутоматизацијом процеса производње. Компанија располаже опремљеним лабораторијама за развој и истраживање биоматеријала, као и халом за производњу паковања од иновативног материјала, потпуно опремљеном за почетну производњу.

Тим се састоји од људи који су искусни у вођењу иновативних бизниса, с претходним искуством у успешном стартапу у Лондону. Искуство и вештине тима покривају истраживање и развој, али и комерцијализацију иновација, продају и маркетинг.

Такмичење за најбољу технолошку иновацију у Србији за 2021. годину

Такмичење за најбољу технолошку иновацију у Србији ће се, као и претходних година, одржати у две категорије:

- Иновативне идеје (средњошколски и студентски тимови), за коју је рок за пријаву 15. март 2021. године, и
- Реализоване иновације, с роком пријаве до 5. маја 2021. године.

Пропозиције такмичења, као и пријавни формулари, доступни су од 2. фебруара 2021. године.

Програм *Моја прва плата*

Програм Владе Републике Србије *Моја прва плата* спроводи Национална служба за запошљавање уз подршку Привредне коморе Србије, Министарства финансија, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Канцеларије за ИТ и е-управу, са циљем подстицања запошљавања младих и решавања проблема недостатка кадра у привреди.

Циљ програма је да се подстакне запошљавање младих и пружи подршка привреди у решавању проблема с недостатком кадрова. Програм је намењен младима без радног искуства, до 30 година старости, са стеченим средњим или високим образовањем, који кроз програм стручног оспособљавања стичу прва радна искуства код послодаваца. За програм је конкурисало укупно 10.000 послодаваца који су огласили 17.000 радних позиција за 28.000 младих, а пријавило се укупно 13.000 младих који су конкурисали на око 70.000 позиција. Реализација програма започела је у децембру 2020. године и трајаће девет месеци. Закључено је укупно 8.500 уговора, а средства за исплату накнада током периода оспособљавања за рад обезбеђиваће Министарство финансија преко Националне службе за запошљавање.

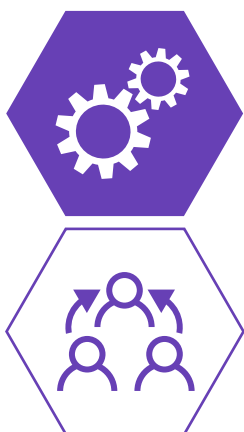
Више информација пронаћи ћете на веб-сајту www.mojaprva plata.gov.rs.

Запослени по мери Вашег бизниса

У оквиру осмогодишњег партнерског пројекта влада Швајцарске и Србије *Знањем до посла (E2E)*, осмишљеног да створи предуслове за брже запошљавање младих, објављен је нови позив за послодавце *Запослени по мери Вашег бизниса*. У оквиру овог позива обезбеђена је финансијска и техничка подршка послодавцима из циљних локација за организовање обука на радном месту за младе који траже запослење, чиме је олакшан процес избора, обуке и запошљавања нових лица (окрузи: Рашки, Расински, Пиротски, Нишавски, Поморавски, Зајечарски, Мачвански, Шумадијски и Моравички, уз могућност разматрања пријава и са других територија).

Послодавци, заинтересовани за организовање обуке на радном месту, позивају се да поднесу пријавни формулар на платформи [SmartME](#) или контактирају једног од локалних партнера пројекта (у Крагујевцу, Крушевцу, Новом Пазару, Пироту и Књажевцу), користећи податке за контакт који се налазе на веб-страници пројекта. Пријаве заинтересованих послодаваца оцењују се месечно и прихватају до утрошка расположивих средстава, а најкасније до 31. марта 2021. године. Смернице за подносиоце и формулари за пријављивање могу се преузети на веб-страници *E2E* пројекта ([позив за послодавце](#)).

Подршка привреди

Извори финансирања и подстицаји за иновативне привредне субјекте и физичка лица

Иновативна решења против аерозагађења – за бољи квалитет ваздуха у Србији

Програм Уједињених нација за развој (UNDP) у Србији, у сарадњи са UNICEF-ом и Светском здравственом организацијом (СЗО), у циљу побољшања квалитета ваздуха који сви удишемо, реализовао је конкурс за иноваторе, како би предложили идеје за смањење загађености ваздуха, које се односе на нове начине производње или набавку иновативних производа, технолошка решења и нове ланце вредности у пет различитих категорија.

Потребне су иновације које ће допринети да се:

1. Смање емисије загађујућих материја и повећа ефикасност и функционалност индивидуалних ложишта;
2. Унапреди праћење и обрада података о квалитету ваздуха, уз помоћ нових уређаја, софтвера или метода;
3. На ефикасан начин пречишћава ваздух уз помоћ иновативних уређаја;
4. Смањи загађење ваздуха у секторима саобраћаја, пољопривреде, индустрије и комуналних делатности било помоћу опреме или унапређењем процеса;
5. Смањи утицај загађења ваздуха на децу.

Прве четири категорије биле су намењене правним лицима, док је за пету позив био отворен и за индивидуалне пријаве (категорија посебно намењена младима, студентима и приватном сектору).

Изложеност загађеном ваздуху има озбиљне негативне последице на здравље, дужину и квалитет живота људи. Према извештају СЗО објављеном 2019. године, у 11 градова обухваћених студијом у Србији, скоро 3.600 преурањених смрти сваке године може се приписати излагању финим суспендованим честицама, које су мање од 2.5 микрона (PM2.5). Мерења параметара квалитета ваздуха показују да нивои загађења у општинама и градовима широм Србије премашују вредности СЗО смерница. С друге стране, истраживања указују да смањење загађења ваздуха доноси мерљиве користи по здравље. Побољшање квалитета ваздуха и смањење концентрације PM2.5 честица може директно утицати на смањење смртности и обољења изазваних аерозагађењем.

Аутори најиновативнијих решења која пристигну на овај позив, у зависности од расположивог финансирања, могу да очекују:

1. Награду за иновацију, за посебно добро промишљену и зрелу пројектну идеју;
2. Техничку помоћ за развијање добре идеје и проналажење финансирања;
3. Капитално суфинансирање, за изузетно добро осмишљене и припремљене идеје.

Поред тога, уз подршку СЗО и UNICEF-а, UNDP ће пружити смернице и помоћ за даљи развој одабраних предлога и промовисаће резултате пројеката као примере добре праксе. Рок за рану пријаву био је 20. октобар 2020. а за другу фазу: 20. новембар 2020. године. Цео текст позива на енглеском језику доступан је [овде](#).

Јавни позив UNDP за иновације у области циркуларне економије

Како би подстакли и убрзали развој решења и пословних модела који ће практично допринети смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште (GHG) и ублажавању климатских промена, Програм Уједињених нација за развој (UNDP) у Србији и Министарство заштите животне средине, у сарадњи са Глобалним фондом за животну средину (GEF) отворили су Јавни позив за иновације у области циркуларне економије.

Позив се односи на предлоге иновативних и исплативих пројеката, пословних модела и техничких решења за смањење емисија GHG на нивоу локалних заједница применом принципа циркуларне економије, који истовремено имају потенцијал да остваре и друге друштвене, економске и еколошке користи за заједницу и грађане.

Јавни позив за иновације у области циркуларне економије отворен је од 1. децембра 2020. године до 1. фебруара 2021. године, а могу се пријавити локалне самоуправе и јавна комунална предузећа, привредни субјекти и организације цивилног друштва регистровани у Републици Србији. Најбољи предлози добиће менторску и другу стручну подршку у фази акцелерације, како би се њихове идеје развиле у зреле пројекте и успеле да добију финансијска средства неопходна за спровођење у пракси.

Како би испунила циљеве приступања Европској унији и одржала конкурентност на међународном тржишту, Србија треба да убрза транзицију ка циркуларној економији и нискоугљеничном развоју. *Зелена агенда ЕУ за Западни Балкан* покренуће могућности за финансирање зелених предузећа и пројеката. Овај позив, између осталог, има циљ да подржи индустрију и пословни сектор да повећају своје капацитете за привлачење инвестиција у циркуларну економију.

Такође, циркуларни пословни модели представљају шансу за одрживи опоравак пословног сектора, посебно малих и средњих предузећа, од последица пандемије COVID-19. Ово је прилика за предузећа да планирају нове, зелене пословне подухвате који ће им обезбедити одрживост и отпорност на кризе у будућности. Јавни позив је део припремног процеса за пројекат *Смањење угљеничног отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији*, чији се почетак очекује у другој половини 2021. године. Више детаља пронаћи ћете [овде](#).

Јавни позив за учешће у програму промоције предузетништва и самозапошљавања

Министарство привреде раписало је Јавни позив за подношење захтева за кредите обезбеђене гаранцијом фонда за развој и учествовање у бесплатној обуци у складу с програмом промоције предузетништва и самозапошљавања. Позив за учествовање у Програму је отворен до попуне 500 пријављених привредних субјеката. Програм промоције предузетништва и самозапошљавања (у даљем тексту: Програм) спроводи Канцеларија за управљање јавним улагањима (у даљем тексту: Канцеларија) у сарадњи с Фондом за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд) и уз стручну подршку KFW.

Право да поднесу захтев за кредит код партнерске банке као и на доделу бесповратних средстава имају микро, мала и средња предузећа (у даљем тексту: ММСП) и предузетници. Програм такође подстиче финансирање младих предузетника старости 18–35 година, предузетница, као и повратника из иностранства и предузетника који улажу у пољопривредни сектор. ММСП-ови и сви предузетници морају бити почетници у пословању. Уколико привреди субјекат већ послује, период од оснивања мора бити краћи од 24 месеца у тренутку подношења захтева. Укупно расположива средства за реализацију овог Програма су 300.000.000 динара. Од наведених средстава, 250.000.000 динара намењено је за спровођење Програма промоције предузетништва и самозапошљавања, док је износ од 50.000.000 динара намењен за трошкове спровођења програма обуке и менторинга. Привредни субјекти који задовоље услове Програма могу остварити право на

финансијску подршку у виду бесповратних средстава у износу до 20%, у зависности од износа инвестиције. Инвестиција представља улагање које се финансира средствима из Програма и не укључује партиципацију корисника кредита. Додатне информације пронаћи ћете [овде](#).

Почела с радом прва српска CROWDINVESTING платформа – Ventu.rs

Прва српска *crowdfunding* платформа Ventu.rs омогућава свим микро, малим и средњим привредним друштвима, као и технолошким стартаповима, да обезбеде финансирање неопходно за даљи раст и развој. *Crowdfunding* представља и сјајан инструмент за инвестирање у мале, али перспективне бизнисе са потенцијалом за велика дела. Прва кампања у оквиру ове платформе јесте за компанију *Bubaja d.o.o.*, која је развила брендове *Zdravo slatko* и *RO*. Више информација доступно је на веб-сајту: ventu.rs.

Објављен Јавни позив НТП Београд за стартап програм RAISING STARTS – финансијска и стручна подршка у раној фази

Научно-технолошки парк Београд у оквиру пројекта *Технопарк Србија 2 - Подстицање извоза кроз развој технолошких паркова (Technopark Serbia 2 – Boosting Exports through Technoparks)* уз подршку Владе Конфедерације Швајцарске објавио је у петак, 18. децембра 2020. године, јавни позив за стартап програм *Raising Starts* који је намењен убрзању развоја стартапова у раној фази. Програм обезбеђује серију обука, менторских сесија прилагођених специфичним потребама стартапа, као и финансијску подршку за развој прототипа или производа с минималним функционалностима (тзв. MVP-а) који може да се тестира на тржишту.

Програм се састоји из две фазе. У првој фази изабрани стартапови радиће на развоју своје пословне идеје и похајати различите обуке у области развоја бизниса, у трајању од месец дана. Активним учешћем у оваквим радионицама, стартапови ће научити како да потврде изводљивост своје пословне идеје коришћењем *Lean Startup* методологије. На крају Фазе 1, учесници који испуне унапред задате критеријуме, представиће на *Demo day* своју идеју пред стручним жиријем. У другој фази одржаће се напредније радионице, фокусиране на развој иновативних производа / услуга, пословну одрживост, подршку ментора који ће бити на располагању сваком тиму у складу са њиховим специфичним потребама, као и *startup2startup* догађаје.

Треба напоменути да ће по завршетку Фазе 1 одабрани тимови и компаније оставарити могућност учешћа у Фази 2, у којој ће, уз додатне обуке и менторске сесије, добити и финансијску подршку у износу до 10.000 швајцарских франака за развој иновативних софтвера, односно до 15.000 швајцарских франака за развој иновативних производа. Стартап тимови који су одабрани за учешће у Фази 2 Програма у обавези су да региструју привредно друштво у складу са Законом о привредним друштвима, а на основу услова дефинисаних у Јавном позиву.

Више информација пронаћи ћете на веб-сајту: ntpark.rs.

Почеле пријаве за Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија

Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија (МНК) јесте вишегодишњи програм који Развојна агенција Србије спроводи како би привредним друштвима пружила подршку да **унапреде знања, побољшају пословне перформансе, прошире пословање на нова тржишта и успоставе сарадњу са МНК** и њиховим добављачима.

RAS

Развојна агенција Србије

Циљ је да се привредним субјектима из селектованих сектора пружи стручна и финансијска подршка за унапређење пословања како би се укључили у међународне ланце вредности. Производни сектори који су предмет подршке Програма су: **аутомобилска индустрија; уређаји и компоненте за аутомобилску индустрију** (пластика, гума, машине / опрема); **обрада метала; сектор машина и опреме** за друге намене; **сектор гуме и пластике; сектор производње кућних апарата и делова кућних апарата; сектор електричних и електронских система** и елемената **електричних и електронских система**.

Програмом се суфинансирају следеће групе активности:

- Улагање у материјалну имовину корисника:
 - Индустријски работи / опрема за аутоматизацију / дигитализацију / оптимизацију постојећих производних процеса, као и напредни системи / опрема за међуфазну контролу квалитета и квалитета готових производа (до три године стара);
 - Аутономни работи са способношћу учења и робот;
 - Унапређење производних хала – не подразумева грађевинске радове, већ усклађивање са специфичним технолошким захтевима индустријских сектора.
- Консултантска подршка:
 - Оптимизација производних процеса;
 - Увођење или унапређење корпоративног управљања;
 - Сертификација система квалитета према захтевима специфичних индустријских стандарда.

У 2019. години је за **19 корисника** спроведена дијагностика пословних перформанси и дефинисан лични План унапређења на основу којег су одређене мере подршке и износ бесповратних средстава који се додељује. За тих 19 корисника одобрена су **бесповратна средства** у износу од **2.620.000** евра и РАС је у просеку суфинансирала **51,42%** вредности подржаних пројеката.

По Јавном позиву, који је био отворен у 2020. години, пристигло је 29 пријава, од којих је 13 привредних друштава прошло у другу фазу Програма, односно дијагностику пословних перформанси. Други Јавни позив објављен је у децембру 2020. године. Све додатне информације пронаћи ћете на веб-сајту [Развојне агенције Србије](http://www.ras.gov.rs).

За додатне информације контактирајте са запосленима у **Развојној агенцији Србије (РАС)** на број телефона **011 / 33 98 900** или на имејл: dobavljac@ras.gov.rs.

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза је нов програм који је Развојна агенција Србије покренула крајем 2020. године са циљем да пружи институционалну подршку домаћим компанијама у јачању капацитета неопходних за излазак на међународна тржишта и повећању њихове конкурентности.

Програм је намењен привредним друштвима која послују у секторима прехранбене индустрије и дрвне индустрије / производње намештаја.

Циљ програма је да се: увећају приходи од извоза селектованих сектора, повећа степен искоришћености постојећих производних капацитета домаћих привредних друштава и унапреди њихова конкурентност, уравнотежи платни биланс Републике Србије и повећа пласман домаћих производа на страна тржишта.

Програмом се суфинансирају следеће групе активности усмерене ка циљаним тржиштима:

I Консултантска подршка за активности извозног маркетинга

- Анализа тржишта и производног асортимана ради извоза на циљана тржишта;
- Израда анализе пласмана производа, укључујући private label дистрибутивне канале;
- Израда маркетинг плана и идентификација дистрибутивних канала на циљаном тржишту и успостављање контаката са дистрибутерима;
- Израда плана брендирања производа према циљаном тржишту;
- Маркетиншке активности на промоцији бренда или производа предвиђене планом маркетинга или планом брендирања;
- Дизајн и редизајн производа, паковања и амбалаже ради прилагођавања регулаторним захтевима циљаног тржишта или анализи тржишта и маркетинг плану или плану брендирања.

II Излагање на међународним сајмовима и пословним сусретима

- Излагање на међународним сајмовима из области дрвне и прехранбене индустрије на циљаном тржишту;
- Посета купцу или дистрибутеру у оквиру компанијске мисије;
- Учешће на онлајн сајмовима, вебинарима и догађајима из области дрвне и прехранбене индустрије.

III Улазак на циљано тржиште и унапређење позиције на истом

- Трошкови атеста, хомологације, сертификације производа и производних процеса потребних за пласман производа на циљаном тржишту;
- Трошкови улиставања производа у трговинске ланце на циљаном тржишту.

IV Консултантска подршка за унапређење извозних способности

- Стицање знања у вези са продајом на иностраном тржишту / онлајн продајом;
- Финансијско управљање;
- Калкулација цена производа и трошкова извоза;
- Стицање знања у вези са правним / царинским / пореским аспектима пословања на иностраном тржишту.

V Унапређење производних способности

- Развој новог производа према захтевима циљаних тржишта;
- Набавка специфичне опреме у циљу повећања извоза на циљана тржишта.

Јавни позив за учешће у Програму расписан је 25. децембра 2020. године и трајаће 60 дана, односно до 23. фебруара 2021. године.

Више информација пронаћи ћете на веб-сајту [Развојне агенције Србије](#).

За додатне информације контактирајте са запосленима у **Развојној агенцији Србије (РАС)** на број телефона **011 / 33 98 900** или на имејл: office@ras.gov.rs.

Подршка дигитализацији пословања

Центар за дигиталну трансформацију Привредне коморе Србије

CENTAR ZA DIGITALNU
TRANSFORMACIJU

Привредна комора Србије основала је Центар за дигиталну трансформацију (ЦДТ) као инструмент подршке микро, малим и средњим предузећима. У оквиру Центра едукована су и сертификована 43 консултаната у области пословних модела и процеса, е-трговине, е-маркетинга и друштвених мрежа, ИТ заштите и безбедности података, у складу са Општом уредбом о заштити података личности (GDPR) Европске уније.

За мање од три године рада ЦДТ за програме Центра за дигиталну трансформацију ПКС пријавило се близу хиљаду предузећа, а више од 200 је имплементирало ИТ решења која су дефинисана кроз рад са консултантима. Компаније које пропусте дигиталну трансформацију суочавају се могућношћу да постану технолошки превазиђене и изгубе позицију на све захтевнијем и конкурентнијем тржишту. Дигитална трансформација је одлична прилика за микро, мала и средња предузећа да раним усвајањем дигиталних технологија уведу иновативне пословне моделе и направе нове производе који ће им обезбедити бржи раст и освајање нових тржишта.

Центар за дигиталну трансформацију Привредне коморе Србије (ЦДТ), у сарадњи са Немачком организацијом за међународну сарадњу (ГИЗ) и Развојном агенцијом Србије (РАС), обезбеђује предузећима подршку у дигиталној трансформацији пословања. Дигитална трансформација пословања за сваку компанију значи:

- Подизање нивоа конкурентности унапређењем свих пословних процеса, ефикаснију понуду производа и услуга, побољшану комуникацију с потенцијалним и садашњим купцима / клијентима;
- Боље планирање финансирања, вишу профитабилност, квалитетније маркетиншке активности – креирање модерних презентација и промоције компаније.

Центар за дигиталну трансформацију је обезбедио **мрежу сертификованих консултаната за дигиталну трансформацију (ИСО 17024)** који спроводе фирме кроз цео процес – од развоја стратегије до имплементације развијеног решења. Консултант дефинише кључне области у пословању које треба унапредити у наредном периоду и на који начин. ЦДТ, ГИЗ и РАС учествују са 50% (или максимално до 5.000 евра) у трошковима ка дигиталној трансформацији.

Програм за 2019/2020. годину садржи пет елемената:

1. Онлајн самопроцену,
2. Експертску анализу (Фаза I),
3. Развој стратегије (Фаза II),
4. Имплементацију (Фаза III),
5. Верификацију имплементације (Фаза IV).

Више информација о Центру за дигиталну трансформацију ПКС пронаћи ћете на cdt.org.rs, а о свим нашим програмима можете се информисати [овде](#).

Бесплатни консултантски [програм Speed 2.0](#) намењен је свим микро, малим и средњим предузећима и отворен је за пријаве!

За додатне информације контактирајте са **Центром за дигиталну трансформацију ПКС** на број телефона **011 / 41 49 465** или на имејл: cdt@pks.rs.

Passport for goods

ATA карнет – ваш пасош за робу – штеди време и новац

Желите да освојите нове купце и тржишта у иностранству, учествујете на међународним сајмовима и изложбама, на спортским такмичењима, прикажете ваше узорке, обавите посао са вашом професионалном опремом, изложите уметничка дела, учествујете на међународним музичким фестивалима?

Потребан вам је брз и једноставан прелазак границе, без плаћања **царине** или давања посебних гаранција – то вам омогућује **ATA КАРНЕТ!**

Шта је АТА карнет? АТА карнет је једноставан међународни царински документ који се користи за привремени увоз роба у страну земљу с роком важења до годину дана.

Предности АТА карнета: једна исправа за све царинске трансакције (привремени извоз, увоз, транзит), важи годину дана, широк спектар роба, нема полагања депозита и гаранција, уштеда времена и новца, све се добија на једном месту (ПКС), једноставнија процедура на царини.

Врста робе за коју се најчешће користи АТА карнет: сниматељска опрема, сценографија, алати, мерни инструменти, узорци обуће и одеће, спортска опрема, музички инструменти, животиње, народна ношња, уметничка дела, сајамски и музејски експонати, медицинска опрема.

Под АТА карнетом се не сме извозити / увозити потрошна и кварљива роба, роба намењена преради, обради или поправци.

Година	Број издатих АТА карнета у Србији	Вредност привремено извезене робе	
		у RSD	у USD
2020.	2.131	2.336.820.461	24.155.205
2019.	4.894	5.986.126.330	56.692.332
2018.	4.558	6.094.548.352	58.371.700
2017.	4.330	4.575.686.485	43.824.510
2016.	4.186	4.327.428.909	41.609.894

По броју издатих АТА карнета, Привредна комора Србије тренутно заузима **десето место у свету** од укупно 78 чланица АТА система. Од 2004. године, када је ПКС ушла у АТА систем, АТА карнет је користило више од 5.000 правних и 3.500 физичких лица.

Како доћи до АТА карнета? Посредством [ONLINE АПЛИКАЦИЈЕ](#) за АТА карнете.

АТА карнет издаје:

Привредна комора Србије, Служба за ТИР и АТА

Крунска 26, 11000 Београд

T: 011 / 33 04 533

E: ata@pks.rs

Захваљујући мрежи регионалних привредних комора, издавање АТА карнета је поред Београда доступно у још 8 градова Србије: Суботици, Новом Саду, Панчеву, Ваљеу, Ужицу, Крагујевцу, Краљеву и Нишу, а издавање додатних листова, поред наведених градова још и у: Сомбору, Сремској Митровици, Кикинди, Зрењанину, Пожаревцу, Крушевцу, Зајечару и Лесковцу.

Осигурајте успешно пословање широм света

Желите успешну сарадњу са земљама у иностранству? Потребна Вам је правна сигурност? Доста Вам је прекомерне документације?

Потребно Вам је брзо, ефикасно и једноставно решење за успешну сарадњу са иностранством – то Вам омогућавају публикације Међународне трговинске коморе (МТК) Србије!

Шта је МТК? МТК је **најстарија и највећа светска пословна асоцијација**, основана 1919. године. МТК има 6,5 милиона чланова из 130 земаља света. МТК ради у корист отворене светске привреде на креирању и изради међународних правила и стандарда, као и на доношењу препорука за решавање проблема. Правила МТК прихваћена су широм света и представљају стандард успешног пословања, који значајно смањује трошкове и неизвесности пословања. У изради ових правила учествују најбољи стручњаци и практичари из целог света које окупља МТК. Привредна комора Србије је оснивач Националног одбора Међународне трговинске коморе из Париза. Чланство наше земље у МТК датира из 1927. године.

Најпродаваније публикације Међународне трговинске коморе

Међународна трговинска комора Србије већ годинама олакшава пословање српским привредницима који тргују са иностранством. Уз ексклузивно право за објављивање, Национални одбор Међународне трговинске коморе Србије са задовољством Вам представља **најтиражнија двојезична издања** (енглески / српски) Међународне трговинске коморе из Париза:

- **Incoterms 2020** – званична правила МТК за тумачење трговинских термина одражавају пословну праксу прихваћену широм света; Постоје од 1936. године и ревидирају се сваких десет година у складу са новим тенденцијама у међународној трговини; Представљају део признатог канона којим се дефинишу обавезе купаца и продаваца.
- **Једнообразна правила МТК за гаранције на позив са моделима образаца – URDG 758** – јасна, прецизна и свеобухватна URDG правила за независне гаранције која представљају међународну праксу коришћења гаранција на позив, нивелишу легитимне интересе корисника, налогодавца и гаранта.
- **Једнообразна правила МТК за рамбурс банка** – банци по документарним акредитивима – URR 725; Правила за рамбурс представљају помоћ банкама у вези са проблемом питања рамбурса или рамбурсног јемства.
- **Једнообразна правила МТК за инкасо са коментаром – URC 522** – садржи текст једнообразних правила за инкасо и коментаре сваког члана; Коментари су водила за практична питања на која се наилази у раду са инкасима, и њихова улога у међународној трговини.
- **Међународна стандардна банкарска пракса за преглед докумената по документарним акредитивима – ISBP 681** – тумачење одредаба једнообразних правила и обичаја МТК за документарне акредитиве; Садржи преглед меница, документа о осигурању, уверења о пореклу и друге документе у вези са акредитивима.
- **Једнообразна правила за платне облигације банке** – омогућавају банкама да ублаже ризике у међународној трговини у корист купаца и продаваца; Намењена су банкарима, трговцима, правницима и свим практичарима.
- **Једнообразна правила и обичаји МТК за документарне акредитиве – UCP 600** – садрже значајне одредбе у области транспорта, осигурања и усклађености које чине основу за акредитивне трансакције. У оквиру UCP правила постоји члан „Дефиниције“, како би се појаснили кључни изрази, затим промењена

пракса за давање упозорења о одбијању и друге измене. Даље, садрже и еУСР Верзију 1.1. – 12. чланова додатака УСР која регулишу презентацију докумената у електронском облику. УСР правила јесу витална компонента међународне трговине, те су стога неопходна банкарима, привредним друштвима која се баве спољном трговином, транспортом и шпедицијом, правницима, академицима и свима онима који послују са документарним акредитивима.

- **Модел међународног продајног уговора МТК** – флексибилан и јасан модел уговора који продавцима и купцима роба обезбеђује упутства и који садржи опште и посебне услове.
- **Модел кратких уговора МТК** – кратка форма уговора која покрива суштину уговора о заступању и дистрибуцији. Модели садрже опште и специјалне услове са коментарима на специфична питања и тестом применљивим пословним потребама.
- **Модел међународног франшизинг уговора МТК** – модел уговора који обезбеђује учесницима у франшизи универзалну, међународно прихваћену форму уговора која штити права и одређује обавезе учесника у франшизи; У том циљу уговор узима у обзир најчешће коришћене клаузуле у франшизинг уговорима, предлаже могућа решења тамо где појединачна нису могућа, омогућава потписницима уговора укључивање посебних захтева у појединим тачкама, обезбеђује Анекс који стране уговорнице могу мењати без промене основног текста уговора, затим обезбеђује систем за решавање проблема, садржи детаљни коментар за објашњење променљивих провизија.

Додатне информације можете прегледати на веб-страници [Привредне коморе Србије](#) или контактирајте са надлежним особама у **Националном одбору Међународне трговинске коморе Србије (ICC Serbia)** на број телефона **011 / 33 00 971** или на имејл: iccserbia@pks.rs.

Сајмови

Међународни сајам *China International Import EXPO – CIIE*, Кина

У циљу представљања и промоције потенцијала српских компанија ради повећања домаћег извоза на тржиште НР Кине, Привредна комора Србије у сарадњи с Развојном агенцијом Србије организовала је од 5. до 10. новембра 2020. године наступ 12 српских компанија излагача из прехранбеног сектора на Међународном сајму *China International Import EXPO – CIIE* (Кина). Да би подстакла увоз роба и услуга, а у складу с настојањем да промовише глобализацију и отвореност тржишта, Кина је пре три године први пут организовала овај сајам као платформу на којој земље учеснице могу представити своје економске потенцијале, односно извозну понуду.

У 2020. години сајам је привукао око 400.000 посетилаца на изложбеном простору површине 360.000 м². Представљено је више од 400 нових производа, услуга и технологија, а роба широке потрошње је покривала највише излагачког простора ове године – око 90.000 м². Пољопривредни и прехранбени производи имали су највише излагача (1.264 компанија из 93 земље).

У 2018. и 2019. години српски произвођачи хране и пића представили су кинеским партнерима замрзнуту малину, сушено воће, тортиље, воћне сокове, квалитетно и врхунско српско вино које је већ нашло пут до кинеских потрошача. У 2020. години, услед епидемиолошке ситуације, представници компанија излагача из Србије нису били у могућности да присуствују сајму, али су због значаја билатералних и политичких односа са НР Кином донели одлуку да буде постављен штанд Србије површине 200 м² са српским производима и да у пуном светлу покаже нашим партнерима препознатљиве укусе Србије.

Своје производе представило је 12 компанија: *Van Drunen Farms Europa d.o.o.*, Банатско Карађорђево производња лиофилизованог воћа); *Млекара Шабац а.д.* (производња млечних производа – сирних намаза, воћних јогурта, сира); *ITN Group d.o.o.*, Земун (замрзнуто воће); *БМН Малинас д.о.о.*, Пожега (замрзнуто воће); *Damar Confit d.o.o.*, Београд (свежи тартуфи и производи с тартуфима); *Фрушкогорски виногради д.о.о.*, Баноштор (производња вина); *Рубин а.д.*, Крушевац (производња вина и алкохолних пића); *Фриком*, Београд (производња сладоледа, замрзнутог воћа и поврћа); *Нова Слога д.о.о.*, Трстеник (производња минералне и газиране воде); *Simex Original d.o.o.*, Суботица (производња ракије и алкохолних пића); *Винарија Чока Плус д.о.о.*, Суботица (производња вина); *Аронија Вита д.о.о.*, Крњешевци (производња сока и чаја од ароније). Прве анализе показују да су компаније оствариле око 98 нових пословних контаката, а компанија Аронија Вита је потписала и уговор у вредности од 600 хиљада америчких долара.

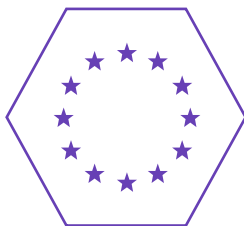

За додатне информације у вези са учешћем на међународним сајмовима контактирајте са **Центром за организацију сајмова, манифестација и догађаја ПКС** на број телефона **011 / 33 04 575** или имејл: promocije@pks.rs.

Најбржи пут до инопартнера – ЕЕН мрежа

Привредна комора Србије је члан [Европске мреже предузетништва](#) и координатор Конзорцијума ЕЕН мреже у Србији. Услуге ЕЕН мреже превасходно су намењене малим и средњим предузећима као сервис у интернационализацији пословања. Циљ Европске мреже предузетништва јесте да предузећа лакше и брже пронађу партнере у иностранству кроз бесплатне услуге претраге [Базе пословне сарадње](#) ии кроз учешћа на међународним [пословним сусретима и пословним мисијама](#).

ЕУ вести

Девет милијарди евра за Западни Балкан

Европска комисија усвојила је 6. октобра 2020. године годишње извештаје за Западни Балкан и Турску, уз препоруке у складу с новом методологијом проширења и свеобухватан Економско-инвестициони план за Западни Балкан вредан девет милијарди евра. Циљ је поспешити дугорочан привредни опоравак региона, зелену и дигиталну транзицију, подстаћи економску регионалну сарадњу, убрзати привредни раст и подржати реформе које су потребне за напредовање на путу ка ЕУ. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Портал за подршку трговини малих и средњих предузећа – Access2Markets

Европска комисија покренула је портал за подршку трговини малих и средњих предузећа ван ЕУ. Овај портал представља комбинацију већ постојећих база ЕУ – *Market Access Database*, *EU Trade Helpdesk* и других информација које се односе на приступање тржишту ЕУ, у један алат за трговину са ЕУ. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Председнику ПКС нови мандат у борду директора Еврокоморе

На заседању Генералне скупштине Еврокоморе, 15. октобра 2020. године, председник Привредне коморе Србије Марко Чадеж поново је изабран за члана борда директора највеће европске пословне асоцијације која представља 20 милиона компанија и окупља 45 националних и 1.700 регионалних и локалних комора. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Признање EUREMnext партнера Привредној комори Србије

Једна од најважнијих активности пројекта EUREMnext који реализује Привредна комора Србије била је обука за енергетске менаџере по стандардизованом европском програму EUREM, са идејом унапређења вештина и подизања знања техничких стручњака у области побољшања енергетске ефикасности. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Министри економије подржали предлоге привреде региона

Министри економије чланица Берлинског процеса подржали су иницијативе пословне заједнице региона за убрзање изградње заједничког регионалног тржишта, кроз јачу сарадњу и брже отклањање препрека за успешније пословање унутар региона, као и са ЕУ, укључујући и успостављање зелених коридора на главним граничним прелазима са ЕУ. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Енергетска транзиција на зелену економију – нови изазов

Прелазак на зелену енергију, као и прелазак с линеарне на циркуларну економију, представља један од највећих изазова данашњице, посебно кад је реч о земљама које су свој енергетски статус базирале на фосилним горивима, закључак је панела *Зелена економија – подизање вредности тржишта Србије*, одржаног у оквиру *RE-SET* самита у организацији *Adria Media Group* и у партнерству с Привредном комором Србије, на којем су учествовали највиши европски и државни званичници, као и представници домаћих и регионалних компанија. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

ЕЕН вести

TEXTILE FASHION TECH 2020

Европска мрежа предузетништва Србије, у сарадњи с конзорцијумом ЕЕН Украјине и осталим партнерима из Европске мреже предузетништва, организовала је од 2. до 6. новембра 2020. године онлајн пословне сусрете (енг. B2B) за компаније из текстилне индустрије. Током петодневне манифестације *TEXTILE FASHION TECH 2020*, која је услед пандемије заразне болести COVID-19 одржана виртуелно, преко 120 компанија из 25 земаља имало је прилику да се повеже са дизајнерима, произвођачима, купцима и добављачима у текстилној и модној индустрији. Одржано је преко 80 онлајн састанака, а међу учесницима су се нашле и српске фирме које су имале могућност да на једноставан и ефикасан начин, помоћу платформе, идентификују пословне partnere, клијенте и добављаче и закажу онлајн састанке.

Виртуелни састанци компанија из сектора енергетике ЕИФ 2020

Привредна комора Србије, у сарадњи с Привредном комором Анкаре и осталим партнерима из Европске мреже предузетништва, а у оквиру међународног конгреса и изложбе ЕИФ 2020, који су одржани од 4. до 6. новембра 2020. године, организовала је виртуелне пословне сусрете (енг. B2B) за компаније из сектора енергетике. Догађај је окупио 656 учесника из 43 земаља који су имали прилику да, током унапред заказаних пословних састанка, прошире мрежу контаката и успоставе сарадњу са европским и светским купцима и добављачима из сектора енергетике, као и да представе своја иновативна решења и пронађу partnere за међународне пројекте. Током три дана одржано је преко 650 састанака посредством платформе, највише из области обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности, дигиталне технологије за интеграцију, који су међународне пословне сусрете искористили за повезивање с потенцијалним инвеститорима и дистрибутерима. За виртуелне састанке владало је велико интересовање и код домаћих компанија, па је девет регистрованих учесника искористило могућност да се на једноставан и брз начин повеже с потенцијалним партнерима.

Учесници из Србије на онлајн пословним сусретима у оквиру Match and Innovate 2020

Привредна комора Србије, у оквиру Европске мреже предузетништва у сарадњи са Спољнотрговинском комором Босне и Херцеговине организовала је од 4. до 5. новембра 2020. године онлајн међународне пословне сусрете за време виртуелног сајма *Match and Innovate 2020*. Одржани пословни сусрети (енг. B2B) у току виртуелног сајма *Match and Innovate 2020* организовани су с циљем подршке компанијама у проналаску интернационалних партнера и ширењу пословне мреже, као и повезивања учесника сајма са пословним партнерима, купцима, дистрибутерима, агентима или пројектним партнерима из металоперађивачког сектора. Догађај је окупио 71 учесника из 11 земаља света, од којих је девет учесника из Србије. Представници компанија могли су да организују и заказују директно виртуелне састанке са својим пословним партнерима, купцима, добављачима услуга, кључним играчима на тржишту и глобалним индустријским удружењима. Циљане категорије производа за пословне састанке (енг. B2B) су: обрада метала и производња алата, металне конструкције и инжењеринг, аутомобилска индустрија и метални делови за електроиндустрију.

Рекордан број српских фирми на виртуелном скупу Security Summit 2020

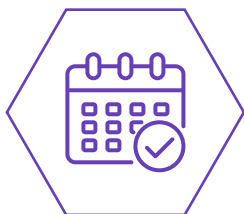
Привредна комора Србије с партнерима из Европске мреже предузетништва Босне и Херцеговине организовала је почетком новембра 2020. године онлајн међународне пословне сусрете у оквиру виртуелног *Security Summit-a 2020*, а од 2.000 учесника чак 400 пријављених били су представници српских компанија. Одржано је преко 800 пословних сусрета (енг. B2B), при чему је овај онлајн догађај окупио привреднике из 69 земаља. Пословни сусрети организовани су у циљу подршке повезивања компанија са интернационалним партнерима и проширења пословне мреже, као и да се повежу учесници Самита са пословним партнерима, купцима, добављачима услуга и глобалним индустријским удружењима. Самит је био фокусиран на регионалну и међународну сарадњу, а учесници су се укључивали из свих делова света, захваљујући онлајн комуникацији.

Учесници су информисани о профилима својих пословних партнера, потражњи купаца, подацима о сегментима њихове презентације који су привукли највише интеракције. Компаније су биле у прилици да прилагоде своју понуду, реорганизују кампање за подизање свести о бренду и да квалитетно усмере своје активности.

Одржани међународни пословни сусрети у оквиру виртуелног сајма и конференције *Belgrade Food Show*

Међународни пословни сусрети у области производње и дистрибуције висококвалитетних прехранбених производа одржани су онлајн 24. и 25. новембра 2020. године у организацији Европске мреже предузетништва – Привредне коморе Србије и Вањскотрговинске коморе Босне и Херцеговине, у сарадњи са Асоцијацијом за промоцију српске хране и USAID пројектом за економски развој. На састанцима су учествовале 104 компаније из сектора прехранбене индустрије, а осим учесника из наше земље и региона, одакле је било највише учесника, на састанцима су учествовали и представници европских компанија из Италије, Шпаније, Белгије, Шведске, Словеније, Румуније и Велике Британије, као и компаније из САД, Аустралије, Индије, Израела и Нигерије. Посредством ЕЕН мреже сви регистровани учесници су имали прилику да путем онлајн платформе, на брз, једноставан и безбедан начин, успоставе сарадњу с новим пословним партнерима и купцима из иностранства.

Најава ЕЕН догађаја

Онлајн пословни сусрети *Изградња 2020*

Онлајн пословни сусрети *Изградња 2020* у организацији Привредне коморе Анкаре и Привредне коморе Србије померени су за 23. и 24. фебруар 2021. године. Пословни сусрети (енг. B2B) пружају јединствену прилику учесницима из пет земаља (Турска, Србија, Румунија, Бугарска и Мађарска) да, на унапред заказаним билатералним састанцима, прошире мрежу контаката кроз пословна и технолошка партнерства. Позив је отворен за велике компаније, мала и средња предузећа, јавне институције, удружења, кластере и инвеститоре из области грађевинских машина, делова и грађевинског материјала. Учешће на пословним састанцима (енг. B2B) је бесплатно, регистрација је отворена до **22. фебруара 2021. године** посредством платформе construction-2020.b2match.io.

Онлајн пословни сусрети Умрежавање за будућност: Западни Балкан и Немачка

Умрежавање за будућност: *Западни Балкан и Немачка* јесте онлајн догађај за повезивање компанија из металске, машинске, електро и аутомобилске индустрије. Европска мрежа предузетништва – Привредна комора Србије и Вањскотрговинска комора Босне и Херцеговине, у сарадњи с Коморским инвестиционим форумом Западног Балкана 6 (КИФ ЗБб), а у оквиру пројекта који се спроводи са Асоцијацијом немачких привредних комора, 25. и 26. фебруара 2021. године, организује дводневни догађај за умрежавање компанија из металске, машинске, електро и аутомобилске индустрије. Онлајн догађај Умрежавање за будућност: *Западни Балкан и Немачка* је усмерен на повезивање немачких купаца и менаџера ланаца снабдевања с квалификованим произвођачима у аутомобилској, металској и електроиндустрији са Западног Балкана, како би се пронашли поуздани добављачи производа за производњу делова и компоненти, као и оних који долазе из комплементарних индустрија. Радни језик догађаја је енглески, а за овај догађај се можете пријавити посредством следећег веб-сајта: wb6-germanymetal-b2b-2020.b2match.io.

Онлајн пословни сусрети *Meet in Italy for Life Science*

Организација пословних сусрета *Meet in Italy for Life Science*, намењених повезивању компанија из сектора фармације, медицинских апарата, ИТ у медицини, траје од септембра 2021. године до октобра 2021. године. Пословне сусрете организује Европска мрежа предузетништва Италије, а Привредна комора Србије је један од ЕЕН координатора. Регистрација је отворена до 13. септембра 2021. године и врши се посредством веб-сајта: genova2021.mit4ls.b2match.io.

Актуелности

Тutorial за регистрацију домаћих фирми на онлајн платформе

Привредна комора Србије је у оквиру ЕЕН Србија конзорцијума иницирала и направила видео-филм (tutorial) који садржи све кораке за што једноставнију регистрацију на онлајн платформе, ради подршке домаћим предузећима која учествују на виртуелним састанцима. Tutorial се може погледати на каналу *Yutjуб*: youtu.be/JrC87wrK-Aw.

Поред овог tutorialа, привредницима су доступне и специјалне **брошуре**:

[Водич за регистрацију на онлајн платформе](#) који садржи кључне информације о начину регистрације, креирању профила, заказивању и вођењу билатералних састанака, техничким припремама и вођењу састанака у редовним и случајевина непредвиђених околности, и

[Најчешћа питања у вези са регистрацијом](#) која се односе на техничке аспекте одржавања онлајн састанака (брошура садржи битне елементе за одржавање састанака, техничкој припреми за видео-позиве, начине заказивања састанака и одговоре на најчешће постављана питања учесника).

За додатне информације контактирајте са **Центром за ЕУ интеграције ПКС** на број телефона **011 / 33 00 937** или на имејл: eu@pks.rs.

CE знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа

Портал CE знак

На [порталу CE знак](#) у оквиру „Базе знања”, корисник може да пронађе текстове и документа свих 24 директива новог приступа, текстове одговарајућих српских правилника, спискове пратећих хармонизованих стандарда, поступке оцењивања усаглашености за све групе производа, као и контакте надлежних институција, водиче и бројне друге информације. Посебна вредност „Базе знања” је што она **садржи све потребне информације, документа, податке и инструкције о условима и поступцима за долазак до CE знака и Српског знака усаглашености**, ради извоза и / или пласмана производа на домаће тржиште.

Онлајн апликација Провера безбедности производа

Онлајн [упитник за CE знак и Српски знак усаглашености](#) служи да се **брзом и једноставном провером** процени да ли одређени производ подлеже CE означавању и / или означавању Српским знаком усаглашености.

Коришћењем ове апликације привредник / предузетник може значајно уштедети време и новац за припрему документације, прибављање потребних исправа о усаглашености, претрагу података и информација о надлежним институцијама, проналазак одговарајућег техничког прописа и друго.

Као резултат чекирања апликације добија се интегрални извештај који садржи: листу прописа који се потенцијално примењују на дати производ, линкове ка текстовима директива или српским правилницима, линкове ка листи хармонизованих (СРПС) стандарда који прате ове прописе, листу нотификованих / именованих тела за оцену усаглашености (у земљи или иностранству), као и листу контаката у надлежним министарствима и институцијама за сваки појединачни пропис.

е-Водичи и е-Брошуре

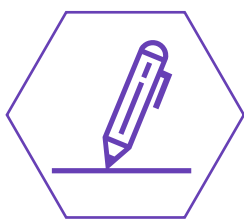
[Брошура „CE знак - пасош за производе”](#) даје сажети преглед 24 директиве, њихов предмет и подручје примене за конкретне групе производа, изузећа, као и инструкције у 12 корака како доћи до CE знака или Српског знака усаглашености.

[Брошура „Водич за безбедност машина”](#) представља сажето упутство малим и средњим привредним друштвима о чему све треба да воде рачуна приликом пројектовања, производње и пласмана својих производа на које се односи Директива о безбедности машина (2006/42/EC).

За све додатне информације о производима који подлежу CE означавању и попуњавање упитника којим можете проверити да ли се на ваш производ односи одређена ЕУ Директива заснована на новом приступу и / или одговарајући домаћи посетите веб-страницу: [CE знак](#) или нам пишите на имејл: CE_znak@pks.rs.

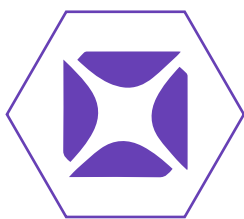

Едукација

Успешне компаније своју конкурентност базирају на знању запослених. Привредна комора Србије је основала Службу за едукацију са циљем да вам помогне да унапредите постојећа и стекнете нова знања и вештине. Служба за едукацију PKS организује: **специјалистичке тренинге и радионице** за запослене на свим позицијама из различитих области пословања, **обуке на основу поверених послова** намењене кандидатима за стицање лиценци или професионално континуирано усавршавање, **In-house** обуке. Више о тренутној понуди обука, тренинга и радионица погледајте у [Календару семинара](#).

За додатне информације контактирајте са **Службом за едукацију PKS** на број телефона **011 / 33 00 946** или на имејл: edukacija@pks.rs.

Пословна академија PKS

У складу са најбољим праксама у Европи и свету, Привредна комора Србије основала је Пословну академију, како би одговорила на растуће потребе запослених за краћим циклусима образовања, стручним оспособљавањем, као и стицањем квалификација и знања која омогућавају покретање сопственог бизниса. У понуди Пословне академије PKS су области које, појединачно узете, попуњавају део мозаика знања особе, а узете у целини заокружују знање о одређеној области.

[Пословна академија PKS](#) кроз програме едукације омогућава запосленима да стекну потребна знања, вештине и стручност за квалитетно обављање посла, чиме се смањује јаз између знања стечених формалним образовањем и захтева професионалног обављања послова за конкретно радно место.

У понуди су теме из области пореског система, пословних вештина, спољнотрговинског пословања, безбедности пословних информационих система и бројне друге за све области пословања у секторима индустрије, услуга и пољопривреде.

За додатне информације контактирајте са **Пословном академијом PKS** на број телефона **011 / 33 04 539** или на имејл: edukacija@pks.rs.

Дуално образовање

Недостатак одговарајућих стручњака у занатским и техничким занимањима, образованих у складу са потребама привреде представља велики изазов послодавцима. На иницијативу привреде, још 2013. године, Привредна комора Србије започела је са активностима увођења елемената дуалног образовања у образовни систем Србије, у циљу дугорочног решавања проблема дефицита квалификоване радне снаге са којим се суочавају различити привредни сектори. Иницијатива је резултирала доношењем Закона о дуалном образовању у новембру 2017. године, који је у пуној примени од 1. септембра 2019. године.

По завршетку средње стручне школе, ученици не располажу практичним и примењивим знањима и вештинама потребним за рад у реалном радном окружењу. Последица тога је да послодавци морају преузети на себе трошак обучавања младих додатним знањима и вештинама како би могли да се укључе у рад.

Основна идеја дуалног образовања почива на чињеници да се теоријска знања стичу у школи, а практични део наставе се одвија у компанијама у реалном радном окружењу. Оно по чему се дуално образовање разликује у односу на класично је:

- **повећање обима практичне наставе** где ученици, у зависности од образовног профила, у првом разреду могу провести у компанијама један дан недељно, док у другом, трећем (и четвртном) разреду два / три дана недељно проводе учећи кроз рад;
- **наставни планови и програми** у чијој су изради учествовали привредници давањем описа занимања који одговара радним местима за које се ученици школују и на којима ће радити по завршетку школовања;
- **активно учешће привреде у образовању** подразумева да привредници преузимају одговорност за део образовања који се реализује у компанијама делегирањем одговорних лица из редова запослених – *инструктора* задужених за обучавање ученика;
- учење кроз рад се реализује у компанијама које **испуњавају све прописе из области безбедности и здравља ученика на учењу кроз рад**;
- **закључивање уговора између ученика / родитеља и компаније**, на основу кога ученици за свој рад добијају новчану накнаду.

Тренутно се **по дуалном систему** школује око **6.900 ученика из 74 школе, у преко 50 градова / општина, у сарадњи са око 900 компанија широм Србије** за један од **46 образовних профила**. У понуди су профили из следећих подручја рада:

- грађевина и геодезија,
- машинство и обрада метала,
- саобраћај,
- хемија, неметали и графичарство,
- трговина, угоститељство и туризам,
- електротехника,
- пољопривреда, производња и прерада хране,
- текстилство и кожарство,
- шумарство и прерада дрвета,
- геологија, рударство и металургија.

Привредна комора Србије сваке године прикупља потребе привреде за постојећим или новим образовним профилима кроз документ **Изјаве о спремности послодаваца за укључивање у дуално образовање**. Кроз изјаву послодавци дају информацију о броју ученика и образовном профилу за чију су реализацију заинтересовани. Након прикупљених изјава, Привредна комора Србије доставља Министарству просвете, науке и технолошког развоја План за укључивање послодаваца у дуално образовање, који крајем марта сваке године Министарство објављује кроз Конкурс за упис ученика у средњу школу.

Од децембра 2019. године у функцији је портал дуалног образовања. Сви заинтересовани послодавци креирају профил своје компаније на порталу, након чега се могу електронски пријавити за учествовање у дуалном образовању. Порталу се приступа посредством веб-сајта: dualnoobrazovanje.rs.

У складу са новонасталом ситуацијом изазваном вирусом COVID-19, Привредна комора Србије развила је онлајн обуку инструктора у дуалном образовању, која се реализује помоћу најсавременијих платформи за онлајн учење. Све информације у вези са терминима наредних обука за инструкторе можете добити упитом на имејл: obrazovanje@pks.rs.

Сарадња са представницима послодаваца током 2020. године резултирала је увођењем нових образовних профила за реализацију по дуалном моделу образовања. Поред већ постојећих 46 профила, од наредне школске године у понуди ће бити још и трговински техничар, столар, техничар за обликовање намештаја и ентеријера, обућар и техничар штампе.

За додатне информације посетите веб-сајт dualnoobrazovanje.rs или контактирајте са **Службом за дуално образовање и образовне политике ПКС** на број телефона **011 / 41 49 441** или на имејл: obrazovanje@pks.rs.

Методолошке напомене

Истраживање о иновативности пословних субјеката спроведено је на основу репрезентативног узорка. Узорак је алоциран на подручју Републике Србије до нивоа региона, пропорционално броју пословних субјеката. Узорак чини 3.673 малих, средњих и великих пословних субјеката. Велики пословни субјекти су обухваћени у целини. Оквир за избор узорка јесу активни пословни субјекти добијени из Статистичког пословног регистра, који садржи 19.011 пословних субјеката. Добијени резултати су пондерисани и израчунати на нивоу популације пословних субјеката.

Истраживање о буџетским издвајањима за истраживање и развој (ИР) спроведено је у 2019. години. Истраживање се односи на институције које финансирају активности истраживања и развоја, директне кориснике буџетских средстава, које су током 2019. године финансирале или је у 2020. години требало да финансирају активности истраживања и развоја – директни корисници републичког буџета који учествују у расподели финансијских средстава за истраживање и развој у Републици Србији. Циљ истраживања је праћење истраживачко-развојне политике државе преко њеног финансирања истраживачко-развојних активности. Методологија за спровођење истраживања усклађена је са међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у приручнику Фраскати (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development – Frascati Manual*). За праћење буџетских средстава према друштвено-економским циљевима коришћена је Номенклатура за анализу и поређење научних програма и средстава – NABS 2007, која је прописана у приручнику Фраскати. Та номенклатура сврстава утрошена средства за ИР у 13 категорија.

Издаци за истраживање и развој према врсти деле се на текуће издатке (трошкове) и инвестиционе издатке. *Текући трошкови (издаци)* обухватају: трошкове рада и трошкове накнада запосленима, као и остале текуће трошкове (материјалне трошкове за истраживачко-развојни рад – сировине, материјал, енергија; исплате на основу уговора о делу и ауторских уговора; дневнице, путне трошкове, репрезентацију и слично; и друге издатке). Инвестициони издаци обухватају издатке за земљиште и грађевинске објекте; машине и опрему; патенте, лиценце, студије и пројекте; софтвер и хардвер (који подразумева укупне трошкове у вези са набавком рачунара, уређаја, система, компонената и опреме, као и трошкове набавке или развијања софтвера за сопствене потребе); и остале издатке.

Према Закону о рачуноводству („Службени гласник РС” бр. 62/2013) правна лица су разврстана на **велика, средња, мала и микро** привредна друштва. Величина је утврђена према критеријумима за разврставање правних лица који су прописани Законом, и то: просечном броју запослених, пословном приходу и просечној вредности пословне имовине (два од три наведена критеријума одређује величину). За потребе анализе у овом билтену, према објављеним проценама Републичког завода за статистику, правна лица према величини разврстана су у складу са међународним препорукама и стандардима (према Еуростат методологији и препоруци Европске комисије, 2003/361/ЕЦ), на основу броја запослених. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно). Базе података о броју привредних субјеката, броју запослених и промету успостављене су на основу завршних рачуна правних лица (Агенција за привредне регистре), а број предузетника и број запослених код предузетника на основу података Пореске управе.

Неке вредности, приказане у билтену, заокружене су на милионе или милијарде, са једним децималним местом, стога укупне вредности (сумари) се не слажу увек са збиром појединачних података, с обзиром на то да су коришћени незаокружени бројеви (што даје прецизније податке).

Коришћене скраћенице:

БДП – Бруто домаћи производ, СДИ – Стране директне инвестиције, Ø – Просек периода, АРС – Анкета о радној снази, LIBOR – Лондонска међубанкарска стопа, EURIBOR – Европска међубанкарска стопа, NPL – ненаплативи кредити, RSD – Српски динар, EUR – Евро, USD – Амерички долар, ИР – Истраживање и развој.

Извори података: Републички завод за статистику (РЗС), Народна банка Србије (НБС), Агенција за привредне регистре (АПР), Привредна комора Србије (ПКС), Министарство финансија (МФ), Пореска управа (ПУ), Развојна агенција Србије (РАС), Фонд за развој, Фонд за иновациону делатност, Завод за статистику Европске уније (Eurostat), Чикашка продуктна берза (СМЕ), Bloomberg L.P, Међународни трговински центар (ICT TradeMap), Европска централна банка (ЕЦБ), Међународни монетарни фонд (ММФ), Федералне резерве (ФЕД), Светска организација за интелектуалну својину (World Intellectual Property Organization – WIPO), у сарадњи са пословном школом Johnson америчког универзитета Cornell и француском пословном школом INSEAD, Европска комисија.

Девизни курсеви: Сви прерачуни у билтену су извршени према следећим просечним средњим курсевима Народне банке Србије:

Период:	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
EUR/RSD	120,7328	123,1179	121,3367	118,2716	117,8524	117,5778
USD/RSD	108,8543	111,2903	107,4987	100,2784	105,2762	103,0272

Извор: НБС.

Одрицање од одговорности: Подаци су подложни изменама у складу са променама званичних извора података. Информације у овом извештају су дате у сврху општег информисања и не могу бити замена за економски савет, нити се њиховим објављивањем ствара било каква обавеза за Привредну комору Србије. Умножавање и дистрибуирање билтена и делова дозвољено је уколико се наведе извор и копија достави Привредној комори Србије на: analitika@pks.rs.

Служба за иновације

Служба за иновације Привредне коморе Србије у оквиру Сектора за стратешке анализе, услуге и интернационализацију активно промовише процес иновација у домаћој привреди.

Служба за иновације циљеве реализује спровођењем бројних активности од којих су најзначајније:

- одржавање редовних контаката са члановима из делокруга рада Службе, праћење њиховог рада и активности, информисање чланова о услугама и производима које су им на располагању, ажурирање података у јединственој бази података Привредне коморе Србије;
- планирање, усаглашавање, развијање и имплементација комерцијалних и некомерцијалних услуга, сервиса, пројеката и програма у планираном капацитету;
- учешће у креирању нових начина рада и инструмената за задовољење потреба чланова;
- пружање стручне подршке развојним и инвестиционим програмима својих чланова;
- заступање интереса чланова кроз учешће у креирању политика и доношењу стратегија о иновативности научно-технолошком развоју, интелектуалној својини и привредном развоју;
- прикупљање података, груписање и израда базе о иновационим и високотехнолошким субјектима, базе о законским и подзаконским актима, обрасцима за регистрацију иновационих субјеката и документације за заштиту права интелектуалне својине и управљање базама;
- сарадња са образовним, научним и стручним институцијама у земљи и подстицање примене иновативних и савремених научно-технолошких достигнућа;
- пружање подршке у заштити права интелектуалне својине;
- у координацији са другим организационим јединицама креирање информација, билтена, публикација, информатора, медијских наступа, одржавање директних контаката са члановима и дефинисање услуга, сервиса и пакета производа у складу са делокругом рада Службе;
- сарадња са државним институцијама и јединицама локалне самоуправе у развоју иницијатива од значаја за привреду.

Служба за иновације редовно координира седницама Савета за сарадњу науке и привреде. Кроз **Савет за сарадњу науке и привреде** развија се и унапређује сарадња привреде са универзитетима, факултетима и научним институтима у циљу промовисања иновативних решења и услуга привреди. Савет за сарадњу привреде и науке решава конкретне проблеме са којима се привреда сусреће, повећава конкурентност која се у савременим условима пословања може остварити једино кроз иновације. У оквиру Савета развијена је и платформа Савета за сарадњу науке и привреде (www.nip.rs) која пружа преглед свих релевантних информација заинтересованим странама.

У оквиру активности **Клуба отворених иновација**, подстичу се велика и средња привредна друштва да препознате проблеме у свом пословању решавају у сарадњи са малим домаћим фирмама, стартапима, факултетима и институтима, како би заједно радили на проналаску ефикасних решења. На основу развијених решења креирају се конкурентни производи и услуге не само на домаћем већ и интернационалном тржишту и често извозе на страна тржишта. Активно се ради на реализацији радионица о темама које информишу и припремају технолошке фирме и стартапе за привлачење инвестиција, заштиту интелектуалне својине и многе друге теме значајне за пословање.

Контакт

Привредна комора Србије
Ресавска 13-15
11000 Београд

T: 0800 808 809

www.pks.rs
E: bis@pks.rs

#PKS
@Privrednakomora

Служба за иновације
Бојана Крстић,
руководилац

T: (+381 11) 41 49 622

E: inovacije@pks.rs

ПКС УСЛУГЕ

(usluge.pks.rs)

ДИГИТАЛНЕ „е-УСЛУГЕ ПКС“ уштедите време – електронске услуге Привредне коморе Србије	ТИР И АТА КАРНЕТИ ТИР – царинска транспортна олакшица АТА – ваш пасош за робу	БЕСПЛАТНЕ УСЛУГЕ вама на услузи потпуно бесплатно
ПРИВРЕДНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ управљајте вашим бизнисом уз помоћ правих информација и спремно одговорите на нове изазове	МЕЂУНАРОДНО ПОСЛОВАЊЕ / ИНОТРЖИШТА проширите свој бизнис на међународно тржиште и повежите се са пословним партнерима у земљи и иностранству	ЕДУКАЦИЈА И СЕРТИФИКОВАНЕ ОБУКЕ семинари и обуке за вас – слушамо ваше потребе
ЗАПОЧНИТЕ БИЗНИС информишите се брзо и једноставно, решите недоумице, покрените ваш бизнис и управљајте растом	РЕШАВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ СПОРОВА решите привредни спор без одласка на суд	ДРУГЕ УСЛУГЕ ПКС публикације, оглашавање у издањима ПКС, резервација сала и остале услуге ПКС

ПКС еБилтени се објављују тромесечно и дистрибуирају свим чланицама ПКС, у складу са организацијом рада стручних служби Привредне коморе Србије. Оглашавање у ПКС еБилтенима и достављање материјала уз податке о фирми (назив предузећа, адреса, контакт телефон и ПИБ) могуће је на имејлове: analitika@pks.rs или bis@pks.rs, као и позивом на број 0800 808 809. Понуда за оглашавање у ПКС еБилтену биће вам достављена имејлом. Више информација пронаћи ћете на веб-страници: www.pks.rs/oglašavanjePKSeBilten.